



## Marksiizm ve sosyal-şovenizm / 4 - H. Fırat

Köylü sorunu gibi ulusal sorun da üzerinden atlanamaz bir nesnel toplumsal-siyasal sorundur. Fakat ulusal sorunun köylü sorununa benzer türden bir tarihsel çözümü

yoktur.

Köylü sorunu kapitalizm öncesi ilişkilerden kalmadır ve kapitalizmin gelişmesi ölçüsünde zaman içinde önemini yitirir. Köylü sorunundan farklı olarak ulusal

sorun kapitalist gelişme ile birlikte ortadan kalkmaz, tersine daha da ağırlaşır. Dahası kapitalizm tarafından yeniden üretilir.

s.12

Sosyalist  
Siyasal Gazete

Sayı: 2022 / 06  
07 Şubat 2022

# Kızıl Bayrak

kizilbayrak61.net

## Direniş mevzileri çoğalırken...

## Ataletten harekete,

## dağınıklıktan örgütlenmeye!



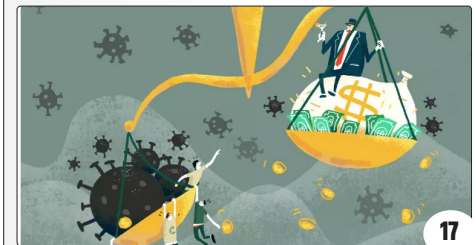
### “Yerli-milli” saray rejimi ülkeyi şeyhlere pazarlıyor

Yerli ve milli” diye bir zirva üreten bu koalisyon iç politikada din istismarı, ırkçılık, mezhep ayrımcılığı gibi zehirli bir ideolojik söylem kullanıyor.



### Kürt sorununun ağırlığı ve CHP'nin “açılımı”

Toplumsal-tarihsel olarak son derece kapsamlı ve kökleri derinlerde olan Kürt sorununu, Türk burjuvazisi ve devleti doğası gereği çözemez.



### Pandemide ipin ucu kaçtı- C. Ozan

Korona, kapitalizmin pandemileri ortaya çıkararak koşulları yaratmakla kalmayıp, ondan kurtulmanın önünde de tek engel olduğunu gösterdi.

Sağlıkta ticarileşme AKP döneminde zirve yaptı - F. Tomurcuk

s.5

Ukrayna krizi...- A. Vedat Ceylan

s.16



Direniş mevzileri çoğalırken...

# Ataletten harekete, dağınıklıktan örgütlenmeye!

İşçi direnişlerinin birbiri ardına patlak verdiği bir süreçten geçiyoruz. Metal, otomotiv, maden, tekstil, hizmet, taşımacılık, enerji, inşaat, gıda vb. işkollarında direnişe geçen işçilere hergün bir yenisi ekleniyor. Gelişmelerin seyri bu tür mevzi direnişlerin bir dalga olarak yayılma potansiyelinin giderek arttığını gösteriyor.

## İŞÇİ DİRENİŞLERİ, KAPITALİZMİN KRİZİ

Birbirini izleyen işçi direnişleri Türkiye kapitalizminin her geçen gün ağırlaşan çok yönlü krizlerinin dolaysız bir sonucu. Zira, ekonomik-mali krizin faturası sistemli olarak işçi sınıfı ve emekçilere kesiliyor ve bu fatura günbegün kabarıyor.

Özellikle son aylarda kontrolden çıkan ekonomik-mali kriz nedeniyle işçi sınıfı ciddi kayıplar yaşadı. Tırmanışını sürdüren enflasyon kısa sürede ücretleri reel olarak eritti, sonu gelmeyen zamlar emekçilerin alım gücünü aşağıya çekti. İşten atma saldırılarıyla binlerce işçi kaderine terk edilirken, çalışmakta olan milyonlarca işçinin çalışma koşulları alabildiğine ağırlaştı. İkinci yılına girmekte olan pandeminin bütün yükü de işçi sınıfının sırtına yıkılmış bulunuyor.

Tüm bunlar, artık nefes alamaz hale gelen işçi ve emekçiler içerisinde direnme eğilimini güçlendirmektedir. Böyle bir dönemde gündeme gelen TİS'lerde ve Ocak zammı sürecinde sermayenin ve devletin işçi sınıfına bir kez daha açlık ve sefaleti dayatması, fabrika ve işyerlerinde kıpırdanmaların, biriken öfkenin eylemli şekilde açığa çıkmasının adeta yolunu düzledi. Hızla yaygınlaşan direnişlere, sermayenin yoğunlaşan saldırılarına karşı yükselen "Hayır!" çığı da denebilir.

## KUŞATMAYI PARÇALAMAK İÇİN!

Birbirini izleyen direnişlerin, dinci-faşist rejimin toplumun üzerine büyük bir gerici ağırlık olarak köktüğü, baskı ve zorbalığı tırmandırdığı bir dönemde yaşanması ise ayrı bir önem taşıyor. Zira, her türden burjuva gericiliğinin, faşist baskı ve zorbalığın panzehri sınıf eksenli sosyal mücadelelerdir.

Tek adam diktası "sokak" üzerinden



bütün bir toplumu tehdit etmekte, gerici-faşist söylemler eşliğinde işçileri, emekçileri, kadınları ve gençleri küstahça aşağılamakta, bunun karşısında düzen muhalefeti ise kitlelere edilgen bir şekilde seçimleri beklemesini öğütlemektedir. Böyle bir süreçte patlak veren direnişler, gerici boğucu kuşatmayı parçalamanın biricik yolunun sokağı etkin bir şekilde kullanmak ve eyleme yönelmek olduğunu, yılların birikimi üzerinden yükselen sınıf eksenli sosyal mücadelelerin tehditlerle ve kaba saldırılarla dizginlenemeyeceğini gözler önüne seriyor. İşçiler yükselttikleri mücadele bayraklarıyla, hem sermaye ve devlete hem "AKP'yi geriletme" hevesiyle seçim rüzgarlarına kapılan reformist-parlamentarist partilere hem de dört bir yandan kuşatma altında tutulan toplumsal mücadele güçlerine bu gerçeği hatırlatıyor.

## SINIF DAYANIŞMASININ KRİTİK ÖNEMİ

Halihazırda süren direniş ve eylemlerin talepleri büyük oranda krizin çok yönlü faturasının reddine dayanıyor ve giderek ortak bir eksene oturuyor. Fabrika işgal girişimleri, iş yavaşlatma ya da iş bırakma eylemleri, kapı önü direnişleriyle devam eden eylemler, henüz genel bir örgütlenme arayışından çok, krizin kaba saldırılarına karşı işçi sınıfının tepkisel çıkışları olarak değerlendirilebilir. Ancak sürecin seyri bu eylemli çıkışların önümüzdeki dönemde daha güçlü bir direniş dalgasını tetikleyebileceğini, bunun imkanlarının arttığını gösteriyor.

Eylemli çıkışların sürmesi ve taleplerin giderek ortak eksene oturması, gerek direnen işçilerin gerek sınıf merkezli örgütlenmelerin gerekse sınıf devrimcilerinin önüne bir dizi görev koyuyor.

Bunlardan ilki, mevcut direnişlerle eylemli dayanışmayı büyütme, birleştirmek ve mevzilerde uç veren mücadeleleri toplum içerisinde daha görünür hale getirmektir.

İkinci olarak şu noktanın altı çizilmelidir. Direnişçi işçilerin talepleri, sınıfın genelini ve diğer emekçi kesimlerin de ortak talepleridir. Bu durum, zam yağmurundan, sefalet dayatmalarından, ağır çalışma koşullarından hoşnutsuz diğer emekçi kesimler ile işçi sınıfının güncel taleplerini ve mücadelesini ortaklaştırmanın zeminlerini güçlendiriyor. Günümüz koşullarında işçi sınıfının öne çıkan talepleri ile diğer toplumsal kesimlerin ortak çıkarlarını bağdaştırmak ve birleşik mücadele zeminlerini oluşturmak ise büyük oranda devrimci-ilerici güçlerin ortaya koyacağı çabaya ve bu doğrultuda sergilenecek öncü müdahalelere bağlı.

## ATALETTEN HAREKETE, DAĞINIKLIKTAN ÖRGÜTLENMEYE!

Örgütsüzlük ve dağınıklık, yıllardır sınıf hareketinin en temel sorun alanıdır. Son dönemde artan mevzi direnişler, ataletten sıyrılarak harekete geçen sınıf bölüklerinin örgütlenme ihtiyacının denli yakıcı olduğunu tüm somutluğu ile bir kez daha gözler önüne sermiş bulunuyor.

Elbette sınıf hareketinin gelişiminde kritik bir önem taşıyan örgütlenme sorunu, sadece harekete geçerek direnen sınıf bölükleri üzerinden ele alınamaz. Zira, sendikal ve siyasal açıdan bir dizi boyutu olan örgütlenme sorunu, sermayenin çok yönlü saldırılarına karşısında öfke biriktiren ve henüz harekete geçmese de çıkış yolu arayan sınıfın geniş kesimlerini kesiyor. İşçi sınıfının üretim birimleri temelinde aşağıdan yukarıya doğru örgüt-

lenmesi, gerek gündelik mücadelelere gerek mevzilerde gelececek direnişlere gerekse gelecek güçlü fırtınalara hazırlığın en belirleyici ayağını oluşturuyor.

Bugün yaygınlaşan işçi direnişlerinin en temel sorun alanı sermayeden, devletten ve sendikal bürokrasiden bağımsız taban örgütlenmelerinden yoksun olmasıdır. Bunun kendisi direnişlerin sınırlarını belirleyen, kararlılığını, sonuç almasını ve kazanım elde edilmesini zora sokan en temel etmendir. Zira mevzi mücadelelerde bağımsız taban örgütlenmelerine ve fabrika komitelerine sahip olmayan işçiler ya sendikal bürokrasi tarafından denetim altında tutuluyor ve oyalanıyor, ya sermayenin işten atma saldırıları ile iradeleri kırılıyor ya da devletin baskı ve zorbalığı karşısında tutunmakta güçlük çekiyor. Nispeten sonuç elde edilen direnişlerde belirleyici olan ise örgütsüz de olsa işçilerin kararlı duruşu oluyor.

Öte yandan, tüm sınırlarına rağmen güncel planda artan ve dalga dalga yayılma potansiyeli taşıyan işçi direnişleri, sınıf hareketini ilerletmek, örgütlenme ihtiyacını tüm somutluğu ile hem direnen hem de henüz atalet içinde bulunan sınıf bölüklerinin önüne koymak açısından önemli imkanlar sunuyor.

Sınıf devrimcileri önümüzdeki süreçte, gerek işçi direnişleri ile bağ kurarken gerekse fabrika merkezli gündelik faaliyet süreçlerinde, yukarıda altı çizilen görev ve sorumlulukları esas alacaklardır. Tüm güç ve imkanlarını harekete geçirerek, gelişen mevzi direnişlerle sınıf dayanışmasını büyütme, sınıf eksenli mücadeleleri odak haline getirmeye ve diğer toplumsal mücadele güçleri ile bağını kurmaya yoğunlaşacaklar, beraberce işçi sınıfının fabrika ve işyeri temelli örgütlenmesi için seferber olacaklardır.

# “Yerli-milli” saray rejimi ülkeyi şeyhlere pazarlıyor

AKP-MHP rejiminin Körfez şeyhleri ile ilişkileri yakın zamana kadar berbattı. Katar dışındaki ülkelerle karşılıklı ağır suçlamalar yapılıyor, taraflar borazan gibi kullandıkları medya aracılığıyla birbirlerine hücum ediyorlardı. Düzeysizlikte sınır tanımayan saray beslemesi medya şeyh takımına etmedik laf bırakmıyordu.

Bazı istisnalar dışında Türkiye’de medya mafyatik rejimden besleniyor ve bir borazan olarak kullanılıyor. Ülke içinde linç kampanyalarının trollerle birlikte ilk icraatçısı olan bu medya, dış politika da da rejimin borazanlığını yapıyor. Bu medya yıllarca Körfez şeyhlerine hücum etti. Her tür küfür, aşağılama, hakaret pervasızca tekrarlanıp durdu. Bu koroya Türkiye’yi üs olarak kullanan İhvanlıların (Müslüman Kardeşler) medyası da katıldı. Bu koronun karşısında ise, şeyh takımının medyası vardı. Onlar da AKP-MHP rejiminin bazı kirli işlerini yansıtır, ‘sarayın sultanı’ Tayyip Erdoğan’ın yayılmacı politikalarından duydukları rahatsızlığı tekrarlayıp duruyorlardı.

AKP şefinin sık sık yaptığı U dönüşleri, rejime borazanlık yapan medyayı bazen hazırlıksız yakalıyor. Dün küfür etiklerine yarın methiye dizmek zorunda kalmak bu beslemeler için bile kolay bir şey sayılmaz. Tayyip Erdoğan Körfez Şeyhlerinin kapılarını arşınlamaya başlayınca onun borazanlığını yapan medyanın da dili değişmeye başladı. Artık şeyh takımı ‘Kral veya Emir hazretleri’ diye taltif ediliyor.

Hem mafyatik rejimin şeflerinin hem besleme medyasının en ağır ithamlara maruz bıraktığı kişi Birleşik Arap Emirlikleri’nin (BAE) fiili Emiri kabul edilen Abu Dabi Velihaht Prensi Şeyh Muhammed bin Zayed Al Nahyan’dı. Saray rejiminin iddialarına göre bu zat darbe girişiminde bulunan Fethullahçılarını finanse etmişti. Yani darbe girişiminin finansörü Al Nahyan’dı. Saray medyasının ‘serbest atış’larla hedef aldığı Abu Dabi Prensi’nin önüne bizzat Tayyip Erdoğan kırmızı halı serdi. Düne kadar “darbe girişiminin finansörü” diye anılan kişi “Prens Hazretleri” sıfatıyla devlet töreniyle karşılaştı.

AKP şefi ile Abu Dabi Prensi arasında yapılan pazarlıkların ayrıntıları kamuoyundan gizlendi. Al Nahyan’ın 10 milyar dolarlık yatırım vadettiği söylendi. Abu Dabi’den bazı yetkililer, Türk Lirasının



hızla değer yitirmesi sonucunda yeni fırsatların doğduğunu, bir takım malları ucuza alabilmek için yatırım yapacaklarını basın karşısında büyük bir pişkinlikle anlattılar. Verdikleri mesaj açıktı: “Batan geminin mallarını almak için Türkiye’ye ‘yatırım’ yapacağız...”

Saraydan açıklama yapılmasa da şeyhlerin Türkiye’de bazı önemli işletmelere ilgi duyduklarına dair bilgiler yansıdı. Bu konudaki son gelişme, Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı ihalesinin Tayyip Erdoğan’ın kararı ile iptal edilmesinden sonra yaşandı. İhaleyi kazanan Koç Holding, 21 Aralık’ta ihalenin iptal edildiğini duyurdu. Geçen hafta ise, Abu Dabi şeyhlerinin Marina için teklif vereceğine dair bilgiler yansıdı basına. Haberlere göre, ihaleyi iptal eden AKP şefi, Marina’yı Koç Holding’den alıp Abu Dabi şeyhlerine 40 yıllığına kiralayacak. “İşimiz Türkiye’yi pazarlamaktır” diyen bir adamın bunu yapması elbette şaşırtıcı sayılmaz.

“Yerli ve milli” safsatlarıyla emekçilerin bilincini bulandırmaya çalışan AKP-MHP rejiminin ülkeyi parselleyip ‘yerli’ ya da yabancı sermayeye peşkeş çekmesi yeni bir olay değil. Bu süreç sermaye ve emperyalistler tarafından AKP’nin iktidara taşınmasından önce başlamıştı. Ancak dinci-ırkçı rejimin bu alandaki pervasızlığı geçmişle kıyaslanmayacak boyutlardadır. Buna ek olarak ikide bir yabancı sermayeyi yalvar yakar

özelleştirmenin temel amaçlarından biri zaten kamuya ait kurumları sermayeye peşkeş çekmektir. Onlarca, belki de yüzlerce işletme arsa fiyatının çeyreği ya da daha düşük fiyat karşılığında sermayeye peşkeş çekilmiştir. Bunu en çok yapan da AKP hükümetleri ve AKP-MHP koalisyonudur.

“Yerli ve milli” diye bir zırva üreten bu koalisyon iç politikada din istismarı, ırkçılık, mezhep ayrımcılığı gibi zehirli bir ideolojik söylem kullanıyor. Dinci-ırkçı propagandayı pervasızca kullanan rejim, bu zehirle işçilerin emekçilerin zihnini bulandırarak, sınıf kimliklerini yozlaştırmaya çalışıyor. Tam da bu konuda belli bir başarı sağlayabildiği için işçi ve emekçileri ekmeğe muhtaç duruma düşürebiliyor. Şatafat içinde yaşayan rejim ağababalarıyla yandaşları büyük bir utanmazlıkla, dini inançları fütursuzca istismar ederek emekçilere yarı aç yarı tok yaşamının “erdemlerini” anlatabiliyorlar.

Bu kadar pişkinliği, bu kadar utanmazlığı ancak AKP-MHP türü dinci-faşist rejimler sergileyebilir. Bu ise hem inanç istismarına dayalı dinciliğin hem de ırkçı-şoven zehir saçan ideolojinin işçi sınıfı ve emekçiler nezdinde teşhir edilmesinin önemini kat kat artırıyor. Bu sözde “yerli ve milli” din istismarcıları, petro-dolarlar için ülkeyi parselleyip şeyhlere satmakta bir an bile tereddüt etmiyorlar. Kendileri çalıp çırparak dolar milyarderi olmuşken, emekçilere ahireti işaret edecek kadar pişkinler.

Dinci-ırkçı zehir saçarak emekçilerin arasına kama sokarken, hakkını arayan işçilerin üzerine çevik kuvvet polislerini salıyorlar. O kadar pervasızlar ki, yadıkları zehirden etkilenmeyip hakkını arayan işçilere, “Oturun oturduğunuz yerde! Ya size verdiğimiz zehri içersiniz ya da çevik kuvvetin saldırısıyla sizi dize getiririz” demeye getiriyorlar.

İşçi sınıfıyla emekçilerin en azından ileri kesimlerinin rejim tarafından dayatılan etnik-dinsel-mezhepsel-cinsel ayrımları ellerinin tersiyle itmeleri, sınıf kardeşliği temelinde bir araya gelip mücadele etmeleri, bu vahim gidişata dur diyebilmek için hayati bir önem taşıyor. AKP-MHP rejiminin dayattığı yoksulluk ve sefalet zincirlerini kırmanın da geleceği kazanma mücadelesini büyütmenin de yolu buradan geçiyor.

Türkiye’ye davet eden Tayyip Erdoğan, grevleri yasakladığını ve emek-gücünü ‘kelepir’ fiyatına düşürdüğünü anlatarak, sermaye için ne cazip bir ülke yarattığını anlatıyor. Tek adam, “yerli, milli, dinci, ırkçı, mezhepçi” ama hepsinden önce tam bir sermayecidir.

AKP iktidarının Türkiye’de birçok işletmeyi daha önce Katar şeyhlerine sattığı dile getiriliyordu. Açılacağı iddia edilen Kanal İstanbul güzergahında da Körfez şeyhlerinin arazi satın aldıklarına dair haberler defalarca gündeme gelmişti. Ancak ülkeyi batırıp artık elde kalan son malları da satışa çıkararak dinci-faşist rejimin, marinayı Koç Holding’den alıp Körfez şeyhlerine peşkeş çekmesi yine de dikkat çekicidir. Zira bu hem iflasın varlığı boyutu gözler önüne seriyor hem de AKP-MHP koalisyonunun şeyhlerin petro-dolarları önünde nasıl alçaltıcı bir şekilde secde ettiğini gösteriyor. Kokuşmuş rejimini yağma-talan-rüşvet-hırsızlık gibi burjuva hukukuna göre bile suç olan işler çevirerek ayakta tutan bu koalisyon, ülkeyi parsellemek pahasına da olsa şeyhlerden gelen petro-dolarlara mahkum olmuştur. Böyle olmasaydı, 40 yıllığına Koç Holding’e kiraladığı marinanın ihalesini onaylamış olan Tayyip Erdoğan, marinayı Abu Dabi şeyhlerine sunmak için ihaleyi iptal etmeye gerek duymazdı.

Bazı spekülasyonlara göre, fiyatı düşük olduğu için ihale iptal edildi. Oysa



# Kürt sorununun ağırlığı ve CHP'nin "açılımı"

Kürt ulusal sorunu düzenin en temel açmazlarından biri olmaya devam ediyor. Bundan dolayı iktidarın ve burjuva düzen muhalefetinin gündeminden düşmüyor. Savaş politikalarının yanı sıra çeşitli "çözüm" ve "açılımlar"a konu ediliyor.

Kılıçdaroğlu ve partisi son aylarda konuyu yeniden "çözüm" gündemine almış bulunuyor. "Çözüm" amaçlı açıklama ve "açılımlar" peş peşe yapılıyor. "Şuna kesinlikle inanıyorum; bu ülkeye demokrasi gelecekte, bu ülkede kimse kimliğinden inancından ötürü ötekileştirilmeyecekse, bunun yolu Diyarbakır'dan geçer" açıklaması, bunun yeni bir örneği oldu. Sonradan çark etse de, Kılıçdaroğlu bu sözleri, Ali Babacan ile yaptığı görüşmenin ardında düzenlenen basın toplantısında dile getirdi.

Kılıçdaroğlu, geçtiğimiz yılın Kasım ayında da "Siyaset kurumunun 35-40 yıldır çözemediği bir Kürt sorunu var. Kürt sorununu çözmek için meşru bir organa ihtiyacımız var" demiş ve HDP'yi muhabet kabul etmişti. CHP, 2015 yılında "22 soru 22 cevap" başlıklı "çözüm çerçevesi", 31 Mart 2019 yerel seçimlerden sonra oluşturduğu "Doğu Masası" çalışma grubu, 2020 yılında "21.Yüzyıla Çağrı Beyanname" ile de Kürt sorununun güvenlikçi yöntemlerle çözülemeyeceği vurgulanmış ve "çözüm" önerileri sunulmuştu. Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin ziyareti, bir dizi görüşmenin yapılması da "çözüm" amaçlıydı. Ne var ki tüm bu iddialar ortaya atılırken, Kürt illerinde yaşanan devlet terörü, ırkçı cinayetler, keyfi tutuklamalar, tecavüzler vb. vahşetler suskunlukla geçiştiriliyor ve CHP önüne gelen fevkalatları imzalamayı da sorun etmiyordu. CHP'nin bu adımlarına, TÜSİAD'ın "Türkiye'de Kürt sorununun henüz tam anlamıyla çözülemediği" çıkışı eşlik etmişti.

"Kürt sorununa çözüm" bulma iddiası, burjuva düzen muhalefeti ve iktidar sözcüleri tarafından ihtiyaç duyuldukça dile getiriliyor. Diyarbakır ziyaretlerinde benzer açıklamalar sıkça yapıldı, çözüm vaatlerinde bulunuldu. 1990'lı yıllarda Diyarbakır'a giden Demirel, "Kürt realitesini tanıyoruz" demişti. Turgut Özal da sorunu "çözmek" iddialı beyanlarda bulunurken, yardımcısı Mesut Yılmaz yine Diyarbakır'da "Avrupa Birliği üyeliğimize giden yolun Diyarbakır'dan geçtiğine



inanıyorum" demişti. Her türlü kirli ve kanlı suçların mimarlarından Mehmet Ağar da, DYP lideri olarak, "Türkiye bölünme korkusundan vazgeçmeli, yukarıda elde silahla dolaşacağına, düz ovada siyaset yapsınlar" açıklamasını yapmıştı. Erdoğan ise 2004 yılında ilk kez uğradığı Diyarbakır'da "Kürt sorunu vardır ve bu sorun benim sorunumdur" ifadelerini kullanmıştı. Sonraki yıllarda ise, çeşitli çevrelerde büyük umutlara konu olan bir "çözüm süreci" yaşanmıştı.

Sonrasında, sermaye devletinin inkâr ve imha politikasına geri döndüğünü, kent ve kasabaların yerle bir edilip binlerce insanın hendeklere gömüldüğünü, Kürt halkına ve temsilcilerine karşı yeni düzeyde bir saldırı ve savaş yürütüldüğünü biliyoruz. Buna rağmen Erdoğan tam bir arsızlıkla, 2021 yazında yaptığı Diyarbakır ziyaretinde, "masayı deviren biz olmadık" diyebilmişti.

İktidara ve muhalefete bu açıklamaları yaptırıp onları sözde "çözüm" adımlarına zorlayan, Kürt sorununun taşınmaz ağırlığı ve Kürt halkının on yıldır sürdürdüğü ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesidir.

## "ÇÖZÜM" DEĞİL, HAK KIRINTILARIYLA YATIŞTIRIP TASFİYE ETMEK!

Kürt sorunu bugün toplumun gündeminde özel bir yer tutuyor. Zira Kürt halkının ulusal özgürlük ve eşitlik uğruna büyük bedeller ödeyerek yürüttüğü mücadele bir türlü dizginlenemedi. Rejimi bunaltan ve çözümünü dayatan uluslararası bir konum kazandı. Sorunun basıncı altında ve emperyalizm ile işbirlikçi büyük burjuvazinin teşvikiyle "Kürt açılımı",

dolayısıyla sorunun "çözümü" üzerinden bir "mutakabat"a varılması istemi zaman zaman gündeme geldi. Varılmak istenen "mutabakat"la, sorunun gerçek çözümü değil fakat sınırlı bazı tavizlerle yatıştırılıp denetim altına alınması ve silahlı Kürt hareketinin tasfiyesi hedefleniyor. Geçmişte gündeme getirilen "Kürt açılımı" da aynı amaca dönüktü. Gelişmelerin seyri bunu açıklıkla gösterdi.

Şimdi de CHP tarafından, AKP'nin gideceği, "Yeni bir Türkiye'nin inşa edileceği", "Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem" ile "Türkiye'nin bütün sorunlarının çözüleceği", dolayısıyla Kürt sorununun da "çözüm" yoluna gireceği vadediliyor. Seçim vesilesiyle Kürtleri kazanmayı ve sorunun taşınmaz ağırlığını kısmi tavizlerle hafifletmeyi amaçlayan bu tür açıklamalar sorunu çözmek değil bir kez daha yatıştırmak içindir.

Toplumsal-tarihsel olarak son derece kapsamlı ve kökleri derinlerde olan Kürt sorununu, Türk burjuvazisi ve devleti doğası gereği çözemez. Zira herşeyden önce Kürtlerin ulus olmaktan kaynaklanan hakları tanınmamaktadır. Yani sıra "devletin amaç ve hedefleriyle Kürt hareketinin amaç ve hedefleri arasındaki derin uçurum" buna engeldir.

Bugün düzen muhalefeti ve işbirlikçi burjuvazi bir yana, AKP bile yeniden Kürt sorununu istismar etme peşindedir. Bu çerçevede Kürt kitleleri arasında ve Kürt hareketi saflarında beklenti ve tereddütler yaratmak, mümkünse bölmek için manevralara yönelmektedir. Demirtaş ve Öcalan üzerinden bunun örneklerinden biri sergilenmiştir. Diyarbakır ziyaretinde yaptığı "2004'te durduğumuz yerdeyiz", "masayı deviren biz olmadık" açıklama-

ları, Kürt halkına karşı kapsamlı bir kirli imha savaşı yürüten AKP'nin hala da Kürt sorununda "adım atmak" istiyor görünmesi ise, oy avcılığı ötesinde bir anlam taşımıyor.

Kürt sorunu gerçeği ve Kürt halkının özgürlük ve eşitlik istemi karşısında inkarcı çizgi sürdürülemediği ve sorunun yarattığı ağırlık taşınmadığı için, farklı amaç ve hesaplarla sorun döne döne düzen güçlerinin "çözüm" gündemine giriyor.

## GERÇEK ÖZGÜRLÜK VE TAM EŞİTLİK İÇİN!

Kürt sorununun bazı kısmi reformlarla yatıştırılması, uzun bir dönemdir Türk burjuvazisi için olduğu kadar emperyalist efendileri için de bir ihtiyaçtır. Ama bu hiçbir biçimde Kürtlerin ulus olmaktan kaynaklanan haklarının tanınması anlamına gelmiyor. Zira tarihsel-toplumsal bir kapsamı ve derinliği olan bu sorunun, Türkiye'nin kapitalist düzeni ve bu düzenin egemen sınıfı olan burjuvazi ayakta kaldıkça, gerçek ve kalıcı çözümü olanaklı değildir.

Bu kuşkusuz Türkiye'nin kapitalist düzeni altında Kürt sorununun devrimden başka bir çözüm yolu olmadığı, dolayısıyla reform sınırlarında kısmi kazanımların elde edilemeyeceği anlamına gelmez. Ama sınıfsal özü ve niteliği ile tepeden tırnağa gerici bir burjuva sınıf düzeni koşullarında, özgürlük ve eşitlik bir yana, bu kısmi kazanımlar bile hep saldırı hedefi olacaktır, olmaktadır da.

Bugün hedeflenen, sınırlı bazı tavizlerle sorunu yatıştırmak, kültürel sınırlarda tutmak ve silahlı Kürt hareketini tasfiye etmektir. Kürt sorununun çözümü adına gündeme getirilen açılım ve projelerin özü özeti bundan ibarettir.

Kürt sorununda gerçek çözüm açılımını yapacak, gerçek özgürlüğü ve tam eşitliği sağlayacak olan, devrimcileşmiş bir işçi sınıfı, onun muzaffer devrimi olabilir ancak. Güncel görev, Kürt halkının zorlu mücadelelerle şimdiden elde etmiş olduğu tüm fiili kazanımlarına sahip çıkmak, bu kazanımları tasfiye etmeye dönük her türlü saldırının karşısına kararlılıkla dikilmek, yeni mevziler elde etmek için mücadele etmek ve tüm bu mücadeleyi devrimci iktidar hedefi içinde anlamlandırabilmektir.



# Sağlıkta ticarileşme AKP döneminde zirve yaptı

Fikri Tomurcuk

Sağlık emekçileri sağlık hizmetlerinde giderek ağırlaşan sorunlara çözüm taleplerini dile getirmek, karşılaştıkları baskılar, ağır çalışma koşulları, düşük ücretler ve maruz kaldıkları şiddete karşı haklarını aramak için bir süredir çeşitli eylemler yapıyorlar. Covid-19 salgını koşullarında iyiden iyiye ağırlaşan sorunlar, artık hem sağlık hizmetine ulaşmak isteyen halk için, hem de sağlık sektöründe çalışan emekçiler için dayanılmaz boyutlara ulaştı.

Yaşanan sorunların ana kaynağı, sağlığın kar ve rant alanı olarak görülmesi. Getirilen sistem ile hekimler 5-10 dakikada bir hastaya bakmaya zorlanıyor. Bu durum doktorlar ve diğer sağlık emekçileri için son derece yıpratıcı bir çalışma temposu yaratırken tıbben hekimin özgürlük alanı olan hastasıyla vakayı çözümlenmeye yetecek kadar zaman ayırma imkanını ortadan kaldırıyor.

Sağlık emekçilerinin ve sağlık sisteminin temel başarı ölçüsü bakılan hasta sayısı, yapılan tetkik sayısı vb.'ne indirgenince, sağlık hizmetlerinde kalite diye bir şey de kalmıyor.

Sağlık hizmetleri yıldan yıla daha kalitesiz hale gelmesine karşın vatandaşa getirdiği maliyetler sürekli artıyor. Bu artış özellikle son bir yılda iyice hızlandı. Sözde ücretsiz sağlık hizmeti veren kamu hastanelerinde, hastalar her adımda giderek artan miktarlarda fark ve katkı payı ödemek zorunda kalıyorlar. Bu ödemelerin miktarı ve fahiş düzeydeki artış hızı, emekçi kitlelerin sağlık hakkını fiilen ortadan kaldırıyor.

Tetkik aşamasında artık neredeyse hiçbir şey tam olarak ücretsiz yapılmıyor, SGK'nın ödediği pay sürekli azaltılarak hastaların ödeyeceği katkı payları artıyor. Aynı şekilde ilaç ve tıbbi gereçler için hastaların ödediği pay da hızla artıyor.

Bunlara ek olarak özellikle fiyatı çok yüksek olan bazı ilaçlar SGK'nın ödeme listesinden çıkartılıyor. İlaç tedarik sistemindeki sorunlar çözülmediği için yüzlerce ilaç piyasada bulunmaz hale geldi. Son kur artışlarıyla birlikte bu sorunun iyice kritik düzeye tırmanması ve krize dönüşmesi gündemde.

Bir yandan sağlık hizmetleri hızla kötüye giderken diğer yandan sağlık emekçilerinin üzerindeki baskılar artı-



**Sağlık hizmetlerinde karşı karşıya bulunduğumuz bu sorunların ana kaynağı, sağlığı herkesin ücretsiz ulaşabileceği bir insan hakkı ve kamusal bir görev olarak değil de bir kar ve rant alanı olarak gören kapitalist sistem. Bu yüzden sağlık sistemi giderek daha da ticarileşen bir alan haline getiriliyor.**

yor, çalışma koşulları giderek ağırlaşıyor. Dayatılan son düzenlemelerle aile hekimleri tamamen cezalandırmaya dayalı bir cenderenin içine alındı. Buna bir de liyakatsiz atamalarla getirilen yöneticilerin işyerlerinde çalışanlara uyguladığı mobbing ekleniyor. Hastanelerde başta intern doktorlar olmak üzere doktorlar 36 saati bulan insanlık dışı uzun mesai dayatmalarıyla karşılaşıyorlar.

## TÜRKİYE OECD'DE NAL TOPLUYOR

İktidar bu sorunun çözümü için doktor ve hemşire istihdamını yeterli düzeye çıkartma taleplerine hep kulaklarını tıkıyor. Türkiye bugün Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) içinde doktor ve hemşire sayısı açısından en kötü ülke durumunda.

OECD'nin sağlık sistemlerini karşılaştıran en son raporunda yer alan 2019 yılı verilerine göre bin kişiye düşen doktor sayısında Türkiye, 38 OECD ülkesi içinde son sırada yer alıyor. Türkiye'de bin kişiye düşen doktor sayısı 1.95. Bu 3.56 olan OECD ortalamasının ancak yarısı kadar. Türkiye bu açıdan Kolombiya, Meksika, Şili, Kosta Rika gibi Latin Amerika ülkelerinin bile çok gerisinde.

Hemşire sayısında da durum farklı değil. Türkiye, 2.4 olan bin kişiye düşen hemşire sayısı ile 38 OECD ülkesi içinde sondan ikinci sırada yer alıyor. Nüfusa oranla hemşire sayısında sadece Kolombiya'yı geçebilen Türkiye, 8.83 olan OECD ortalamasının kat kat gerisinde bulunuyor. Türkiye'de doktor başına ortalama 1.23 hemşire düşüyor. Bu da 2.55 olan OECD ortalamasının yarısından bile düşük. Türkiye doktor başına düşen hemşire sayısı sıralamasında 38 üye ülke içinde sondan 5. sırada. Türkiye bu göstergede diğer iki göstergeye göre sıralamada biraz daha yukarıda gözüküyor. Ama bunun nedeni, nüfusa oranla hemşire sayısının diğerlerinden yüksek olması değil, doktor sayısının düşük olması.

Doktor ve hemşire sayısı böylesine yerlerde sürünürken, skora dayalı bir sistemin dayatılması, sağlık emekçileri açısından çalışma koşullarını son derece ağır ve yıpratıcı hale getiriyor.

Sağlık hizmetlerinde kaliteye değil skora dayalı sistemin merkezindeki e-nabız sistemi, devasa bir gözetim aygıtı olarak hastalardan doktorlara, hemşirelerden eczanelere herkesi gözetliyor. Bu sistemdeki en küçük bir kesinti veya tıkanma halinde günlerce, hatta haftalar-

ca doktor randevusu almak bile imkansız hale geliyor. Bu dayatmacı ve tekeli sistem, hekimlere bir insiyatif alanı da bırakmadığı için yaşanan aksaklık ve tıkanıklıklara anında çözüm de geliştirilmiyor.

Sistemdeki tıkanıklıklar ve hastalar için artan maliyetler, hastane ilişkilerinde gerilimleri sürekli yüksek tutuyor. Bunun bir sonucu da sağlık çalışanların maruz kaldığı şiddet oluyor.

## AKP'NİN SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PLANININ TEK KAZANANI HASTANELER

Sağlık hizmetlerinde karşı karşıya bulunduğumuz bu sorunların ana kaynağı, sağlığı herkesin ücretsiz ulaşabileceği bir insan hakkı ve kamusal bir görev olarak değil de bir kar ve rant alanı olarak gören kapitalist sistem. Bu yüzden sağlık sistemi giderek daha da ticarileşen bir alan haline getiriliyor.

Türkiye'de sağlıkta ticarileşme süreci, özellikle AKP döneminde, Erdoğan iktidarının büyük hizmet olarak sunduğu "sağlıkta dönüşüm" planı ile hız kazandı. IMF'nin tavsiyelerine uygun olarak 2005 yılında Düzce ilinde pilot uygulama ola-



rak başladı. 2006 yılında on ile yayıldık-tan sonra aşama aşama tüm illeri kapsa-mına aldı.

Erdoğan iktidarının IMF damgalı sağ-lıkta dönüşüm planı, sözde sağlığa eriş-i mi kolaylaştırma görünümü altında sağ-lığı piyasalaştırdı, kamuyu giderek geriye çekerken özel sektörün sistemdeki pay-ının artmasını teşvik etmenin yanı sıra ka-munun sağlık sisteminde kapsadığı alanı bile piyasalaştırmaya yöneldi.

Bu dönüşümün kaybedeni Sosyal Gü-venlik Kurumu ile vatandaş, tek kazananı ise hastaneler oldu. Dönüşümün yaygın-laşmaya başladığı 2006 yılını baz alarak sağlık harcamalarında kimin cebinden çı-kan para ne kadar arttı, kimin cebine gi-ren para ne kadar arttı diye bakıldığında, ticarileşmenin kime hizmet ettiği ortaya çıkıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun sağlık harcamaları istatistiklerine göre hastane, ayakta tedavi, ilaç ve tıbbi gereçlerden oluşan temel cari sağlık harcamalarında 2020 yılı ile 2006 yılı arasında şöyle bir değişim oldu:

Toplam temel sağlık harcamaları 2006 yılına göre cari fiyatlarla yüzde 465 artarken, hastanelerin kazancı yüzde 663 arttı. Buna karşın ayakta tedavi hizmeti sunan doktor ve kliniklerin gelirindeki artış yüzde 291, eczane ve medikal gereç satan perakendecilerin gelirindeki artış yüzde 326 oldu. Bu rakamlar temel sağ-lık harcamalarındaki artıştan aslan payını büyük farkla hastanelerin aldığını ortaya koyuyor.

Sağlık hizmeti almak için para harca-yanların cebinden çıkan paralardaki artış ise şöyle sıralandı: SGK'nın temel sağlık harcamalarındaki artış yüzde 622'yi bul-du ve açık ara ilk sırada yer aldı. SGK'nın temel sağlık giderlerindeki artış oranının hastanelerin gelirindeki artış oranına yakın olmasından da anlaşılacağı gibi, AKP'nin sağlıkta dönüşüm planı, SGK'nın kasasından alıp hastanelere aktarmaya yaramış. Nitekim SGK'nın hastanelere yaptığı ödeme miktarındaki artış yüzde 773 ile kendi ortalamasının da üzerinde. SGK'nın ilaç ve tıbbi ürünler için yaptığı ödemelerdeki artış yüzde 434 ile hasta-nelere yaptığı ödemedeki artıştan çok daha düşük oranda.

Dönüşümün ana yükü SGK'nın sırtı-na yıkılırken, vatandaşın cebinden çıkan temel sağlık harcamalarındaki artış da yüzde 353 oldu. Bu artış, yüzde 322 olan merkezli devlet harcamalarındaki artış-tan daha yüksek. Yani sağlıkta dönüşü-mün ikinci büyük faturası da doğrudan halka çıkmış durumda.

Özel kesim harcamalarının bir bölü-mü doğrudan vatandaşın cebinden, bir bölümü de sağlık sigortaları üzerinden dolaylı olarak çıkıyor. Vatandaşın doğ-



rudan cebinden ödediği bölümdeki art-ış yüzde 337, özel sigortalar üzerinden ödenen bölümündeki artış ise yüzde 420 oldu.

Burada dikkat çeken nokta, halkın cebinden çıkan paradaki artışın da esas olarak hastanelere akmış olması. Aile-lerin doğrudan cebinden hastanelere yaptığı ödemelerdeki artış yüzde 1627'yi buluyor. Sigortaların hastane harcamala-rındaki artış da yüzde 1069 ile diğer ka-lemelerdeki artışın çok üzerinde.

### ŞEHİR HASTANELERİ "MEGA SOYGUN" PROJESİ

AKP'nin sağlık sistemini piyasalaştır-ma, ticarileştirme adımları, şehir hasta-neleri projesi ile adeta şahlandı. Şehir hastaneleri, sağlıkta ticarileşmeyi tam bir soygun haline getiren bir üst aşama oldu.

Esası dev inşaat ve rant projesi olan şehir hastanesi ihaleleri, Erdoğan'ın mü-teahhit çetesine peşkeş çekildi. Hastane-leri bir sağlık merkezi olarak değil AVM gibi gören bir anlayışla hastanın ve tıbbın gerektirdiği önceliklere göre değil yük-sek karlar elde etme amacıyla yaratılan bu model, sağlık sistemini iyice sakatla-dı. Şehir hastanelerine hasta çekebilmek için şehir içinde kolay ulaşılan ve bir bölü-mü kendi alanında ciddi uzmanlaşma ve tecrübe birikimiyle tanınmış hasta-neler kapatıldı. Aile hekimlerinin şehir hastanelerine "müşteri" yaratmaları için zorlayıcı uygulamalar devreye sokuldu.

25 yıllık garantili sözleşmelerle ve-rilen ihaleler, sağlık bütçesinin gelecek çeyrek yüzyılına ipotek altına aldı. Şehir hastanelerinin sözleşmeleri ve diğer ve-rileri şeffaf ve düzenli açıklanmadığı için,

bunun sağlık sistemine maliyeti de ancak araştırılmalarla tahmin edilebiliyor.

Konuyu yakından takip eden uzman-ların hesaplarına göre, şehir hastanele-rine verilen garantilerin toplam bedeli 81.2 milyar doları buluyor. Şimdiye dek ödenenlerin dışında 2041 yılına kadar da en az 75 milyar dolar ödeme yapılması gerekecek.

Şehir hastaneleri Sağlık Bakanlığı bütçesini yutan büyük bir kara delik ve bu kara delik 2041 yılına kadar büyük bir yük olmaya devam edecek. Örneğin 2022 yılı Sağlık Bakanlığı bütçesinde şe-hir hastanelerine 7.47 milyar lirası kira bedeli, 14.09 milyar lirası hizmet bedeli olmak üzere 21.56 milyar lira ayrıldı. Bu miktar Sağlık Bakanlığı'nın 116 milyar TL olan bütçesinin tek başına yüzde 29.8'ini oluşturuyor.

Ancak şehir hastanelerinin Sağlık Bakanlığı bütçesinden kemireceği pay bunun da üstüne çıkacak. Çünkü 2022 yılı bütçesi dolar kurunun yıllık ortalama 9.27 TL olacağı hesabına göre hazırlandı. Kurlardaki artışa bağlı olarak şehir hasta-nelerine üç ayda bir yapılan ödemelerin miktarı da artacak. Dolar kuru yıllık orta-laması, çok iyimser bir tahminle 15 TL'de kalsa bile şehir hastanelerine ödenecek tutar 55.9 milyar liraya fırlayacak. Bu durumda Sağlık Bakanlığı'nın bütçesinin yüzde 48.2'sini şehir hastaneleri yutmuş olacak. Bu miktar aynı zamanda Cum-hurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkan-lığı'nın kamu yatırıma verilerinde yer alan kamunun 2022 yılı sağlık yatırımları için ayrılan kaynağın üç katına eşit.

Erdoğan iktidarının şehir hastaneleri başta olmak üzere sağlıkta özelleşmeyi ve piyasalaşmayı besleyen bir diğer adı-mı da son yıllarda sağlıkta kamu yatırım-

larını sert bir şekilde kısması oldu.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın yatırımlarda büyümeye ilişkin verilerine göre, kamunun sağlık yatırımları son yıllarda çok sert bir daral-ma yaşadı. Bu süreç 2016'da kamunun sağlık yatırımlarının yüzde 3.02 daral-masıyla başladı. 2017 yılında yatırımlar yüzde 6.64 büyüdükten sonra daralma iyice şiddetlendi. 2018'de kamu sağlık yatırımları yüzde 14.29, 2019'da yüzde 21.22 küçüldü. 2020 yılında kamu sağ-lık yatırımlarındaki küçülme yüzde 75.5 gibi korkunç bir düzeye ulaştı. Covid-19 salgını yılında bile sağlık yatırımlarında böylesine bir çöküş yaşanması, Erdoğan yönetiminin sağlığa bakışının net bir kar-nesi durumunda.

Şehir hastaneleri projesini artık dev-letin kendisinin yürütmesi kararına bağlı olarak 2021 yılında kamu sağlık yatırımlarında bir sıçrama ortaya çıktı. Ancak 2022'de kamu sağlık yatırımlarının tekrar küçüleceği hesaplanıyor.

Erdoğan iktidarının önleyici tıbbi önem veren bir sistem yerine hastane-lere "müşteri" yaratmaya hizmet eden bu sağlık sistemi, her yönüyle sakat, dengesiz ve sürdürülemezdir. Ana eksen sağlıkta piyasalaşma, ticarileşme, rant ve kar olan bu sistem, Sağlık Bakanlığı'nın bütçesini ipotek altına alırken, SGK'yı da iflas noktasına getirerek emekçilerin sağ-lık giderlerinin fiilen artmasına ve emek-lilik sisteminin ve emekli maaşlarının risk altına girmesine temel oluşturuyor. Ekonominin dengeleri rant ve kar uğruna böylesine bozulurken, sağlık emekçileri ağır çalışma sorunlarıyla karşı karşıya ka-lıyor. Halk ise kalitesi giderek azalan sağ-lık hizmetlerine karşın sürekli artan sağ-lık maliyetlerinin faturasını yükleniyor.



# İntihar ve “hayata veda” etmek

**M. İmran**

İntihar kişinin son kerte de kendi benliğine saldırarak yaşamına son vermesidir. Bu konu psikologların ve sosyologların birçok çalışmasına konu olmuştur. Psikologlar intiharı kişinin “kendini katletmesi”, “kendi benliğine yaptığı bir saldırı girişimi” olarak tanımlasalar da devamında bunun sadece psikolojik sebeplerle açıklanmayacağını, toplumsal belirsizlik, güvensizlik ve toplumsal çözümler vb. sosyolojik ve ekonomik sebeplerin de belirleyici rol oynadığını dile getirmektedirler.

Sosyolojinin kurucuları arasında bulunan Emile Durkheim intihar vakaları üzerine yaptığı detaylı bir araştırma neticesinde klasikleşmiş bir eser ortaya koymuştur. Sosyolog Durkheim, dinlerin ve geleneksel otoritelerin intihara kişisel bir durum, bireyin iradi zayıflığı, günah vb. şeklindeki yaklaşımlarını bir kenara bırakarak, bireyle toplum arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. Böylesine kişisel gösterilmeye çalışılan bir durumun dahi toplumsallıktan etkilendiğine dikkat çekmiştir.

Bu bağı ortaya koymak için Durkheim, Fransa’daki intihar istatistiklerini inceleyerek işe koyuluyor. Belli kategorilerdeki insanların intihara daha eğilimli olduklarını tespit eden Durkheim, örneğin Katoliklere kıyasla Protestanlarda, evlilere kıyasla bekarlarda intihar olayının daha sık görüldüğünü; intihar vakalarının savaş dönemlerinde daha düşük, ekonomik değişim ya da istikrarsızlık dönemlerinde ise daha fazla olduğunu belirlemiştir.

20 yılı aşkın süredir Türkiye’yi tek parti olarak kesintisiz yöneten AKP-Erdoğan iktidarı altında kartopu gibi katlanarak büyüyen bir intihar gerçekliğiyle karşı karşıyayız. Erdoğan’ın kendinden olan olmayan her kesimden kadınlara ve LG-BT’lere yönelik eril dinsel yaklaşımı, iş alımlarında gençlerin karşı karşıya kaldığı yandaş ayrımcılığı, Kürtlere yönelik inkar ve imha siyaseti, Alevilere yönelik görmezden gelme vb. toplumsal bölünme ve parçalanma yaratan ayrıştırmacı politikaları “intihar” denilen politik cinayetlerin artmasına yol açıyor.

Her gün boyalı basında birkaç intihar vakası görüyoruz. Bu vakalar rejimin beslemesi medya tarafından kişisel olaylara çevrilip, iktidarın sorumluluğunun üzeri örtülüyor. Ancak boyalıbasının foyası,



intiharların arkasındaki sebepleri ortaya koyan raporların yayınlamasıyla dö-külüyor. Bu intiharlar mevcut sistemin insanları içine sürüklediği işsizlik, açlık, dışlama vb. zorba politikaların sonucunda gerçekleşen, dolayısıyla mevcut siyasi iktidarın işlediği birer politik cinayettir. Bireysel (psikolojik) faktörlerin öne çıkarılıp, sosyolojik ve ekonomik faktörlerin üzerinin örtülmesi katilin suçunu kurbanı yıkmaya, sorumluluktan kaçınma çabasıdır.

Pandemi süreci (Covid-19) özel bir durum ortaya çıkarmış, alınan tedbirler sonucu çalışmayan milyonlarca işçi ve emekçi açlıkla karşı karşıya kalmıştır. Devleti iflas etme noktasına getiren mevcut rejim, utanmadan bu süreci istismar etmekten geri kalmadı. Ancak istatistiki veriler içeren raporlara baktığımızda bu sorunların 20 yıllık AKP iktidarı döneminde katlanarak büyüdüğünü ve pandemi sürecinde ise had safhaya vardığını gördük. Dün de emekçilerin gündemi geçim sıkıntısı idi, bugün de temel sıkıntı ekonomik kriz, yoksulluk, işsizlik ve gelecek kaygısıdır. Bu sorunlar mevcut sistemin yapısal sorunlarıdır ve işçi-emekçileri intihara sürükleyen başlıca etmenlerdir.

Siyasi partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin, AKP’li yıllara dair hazırladıkları intihar bilançosuna göre, ekonomik kriz, yoksulluk, işsizlik ve gelecek kaygısı vb. sebeplerden ötürü 2002-2019 yılları arasında 5 bin 806 kişi intihar etti.

CHP Bilim Platformu’nun yayınladığı verilere göre, “2016 yılında 20-24 yaş arası 355 kişi yaşamına son verirken,

bu sayı 2019 yılında 414’e çıktı. Sadece 2019 yılında 3 bin 406 kişi intihara bağlı olarak yaşamına son verdi. 3 bin 406 kişinin, yüzde 9,4’ü (321 kişi) geçim sıkıntısı nedeniyle intihar etti.”

Pandemi önlemleri sonucunda Müzik ve Sahne Sanatçıları Sendikası (Müzik-Sen) verilerine göre ise getirilen konser yasakları ve kısıtlamalarla birlikte yaklaşık 700 bin müzisyen işsiz kaldı. 100’ü aşkın müzisyen ise intihar ederek yaşamına son verdi.

Sadece Cumhuriyet gazetesinin “Kocaeli’de bir haftada 7 kişi ekonomik sebeplerden dolayı intihar etti” başlıklı haberini ele aldığımızda dahi durumun vahametini tüm açıklığıyla görebiliyoruz: “- İlk olarak CHP Kartepe Belediye Meclis Üyesi Tugay Adak, işsizlik ve ekonomik sıkıntı nedeniyle, 42 Evler Köprüsü’nden atlayarak yaşamına son verdi.

- Daha sonra Gölcük’te yaşayan ve bir süre önce işten çıkarılan, 25 yaşındaki Ahmet Tarı 10 Şubat’ta kendini elektrik direğine asarak yaşamına son verdi.

- 11 Şubat günü, Gebze’de yaşayan 32 yaşındaki Samet Özer çektiği ekonomik sıkıntı nedeniyle canına kıydı.

- Adıyaman’dan Körfez’e çalışmaya gelen 25 yaşındaki Ünal Çetinkaya 13 Şubat günü ardında bir intihar notu bırakarak kendini çalıştığı inşaatın 5. katından aşağı bıraktı.

- İzmit’te ticaretle uğraşan Kadir Gündüz kendini asarak yaşamına son verdi.

- 23 yaşındaki Mustafa Özyıldız babası ile birlikte kaldığı evde kendini asarak canına kıydı. Yine İzmit’te, emekli ve ve-

rem hastası olan 62 yaşındaki Ahmet Orhan kendini asarak yaşamına son verdi.” (Cumhuriyet, 21 Ocak 2021.)

Her gün onlarca işçi ve emekçi Erdoğan rejiminin baskıcı, ötekileştirici/dışlayıcı politikalarının kurbanı olmaya devam ediyor. Kadınları devlet güvencesinin dışına itip korumasız bırakan eril kültür hortlatılıp kadına şiddetin ve zorbalığın önü açılıyor. Atanmayı bekleyen öğretmen adayları, KHK ile işinden edilen 100 bin işçi-emekçi her gün intiharla sınanıyor. Dolayısıyla gerçekleşen intiharlar politik birer cinayettir.

Bu konuya dikkat çekmememize yol açan son olay, Şanlıurfa’nın Birecik ilçesinde yaşayan ve atanamayın bir öğretmen olan Murat Kay’nın yaşamına son vermesiydi. Kaya 28 yaşında bir gençti. Üniversiteyi bitirmiş, rehber öğretmen adayı olup, 4 yıldır atama bekliyordu. Ancak Erdoğan rejiminde kendinde olmayan ne ekme ne de hayat hakkı vardı. Liyakat istemeyen faşist tek adam rejimi 11 maaşla kendi yandaşını ihya ederken, Murat öğretmene çaresizliği ve intiharı dayatıyordu. Nitekim Kaya hayatına son vermeden önce ailesine 29 Ocak 2022 tarihli şu kısa notu bırakarak tabancayla hayatına son veriyor: “Hayata veda ediyorum. Üniversitemi, askerliğimi, özel sektörde çalıştım ve okudum. Abimi ve annemi çok seviyorum. Babamı özledim.”

Murat öğretmen ve binlerce intihar cinayetinin kurbanı olmuş kişilerin geriye bıraktığı notlar, geride kalanlara bir uyarıdır aynı zamanda. Ağlamak ve dövünmek bir sonraki cinayeti engellemiyor ne yazık ki. İşsizliğin, adam kayırmacılığın, sosyal adaletsizliğin, eşitsizliğin sebebi bu mevcut özel mülkiyetçi kapitalist sistemdir. Onun temsilcisi Erdoğan ve saray rejimidir. Çevresini maaşa boğan bu faşist mafya rejimine karşı yalnızlaşmış tükeneş değil, bizim gibi aynı koşulları yaşayan milyonlarca işçi ve emekçi, işsiz, genç ve kadınla birleşerek, örgütlenerek, inadına direniş, inadına özgürlük diyerek, emeğin iktidarını kurmak tek yaşam yoludur. Politik cinayetlere karşı aslanan politik direniştir. Bu yıkımın faturasını bizler değil, burjuva kapitalistler ödemelidir. Mızrağın ucunu kendimize değil, burjuvaziye doğrultmamız tek doğru seçeneğimizdir...

# Kaza değil cinayet!

“Panzer ezdi yüreğimi, donup kalan gözler benim...”

Abdulgaffar Dayan henüz 23 yaşında, doktor olmak isteyen bir gençti. Üniversite sınavlarına hazırlanıyordu. 26 Ocak'ta, Cizre'deki evinden çıkıp dershaneye gitmek isterken kolluk kuvvetinin kullandığı bir aracın “çarpması” sonucu yaşamını yitirdi. Gencin cenaze töreninde, polisler aileye “Olayı abartmayın” diyerek gözdağı verirken, Şırnak İl Emniyet Müdürlüğü de gazetecilerin sorduğu soruya “Sizi ilgilendirmez” cevabını verdi.

İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin yayınladığı ve Kürt kentlerini kapsayan verilere göre son 13 yılda güvenlik kuvvetlerine ya da devlet kurumlarına ait zırhlı veya zırhsız resmi araçların çarpması sonucu 20'si çocuk 43 kişi yaşamını yitirdi. 90 kişi ise yaralandı. Sadece 2021 yılında 9 ayrı olayda 4'ü çocuk en az 6 kişi yaşamını yitirdi ve 6'sı çocuk en az 15 kişi de yaralandı.

Emniyete bağlı zırhlı araçlar yalnızca Kürdistan illerinde bulunmuyor. Ancak ne hikmetse yalnızca Kürtler bu araçların altında eziliyor ve yine yalnızca Kürtler bu araçlardan açılan yayılım ateşlerinde katlediliyorlar. Yakın tarihte yaşanan birçok



olay halen daha hafızalardaki tazeliğini koruyor. Örneğin 2017 yılında Şırnak'ın Silopi ilçesinde, polis panzeri bir evin duvarını yıkarak içeri girmiş ve odalarında uyumakta olan 6 ve 7 yaşlarındaki Muhammet ve Furkan'ı katletmişti.

Diyarbakır Sur'da, 12 Ekim 2015 tarihinde zırhlı araçtan açılan ateşle katledilen 12 yaşındaki Helin Hasret Şen'in devam eden davası ise 1 Şubat tarihinde tekrar görüldü. Fakat ailenin katil polisin tutuklanması talebi mahkeme tarafın-

dan tekrar reddedildi.

Siirt'te 6 yaşındaki Felek, Mardin'de 7 yaşındaki Berfin, Van'da 17 yaşındaki Mustafa, 4 yaşındaki Taha, Cizre'de 5 yaşındaki Hakan panzerlerin altında kalarak yaşama gözlerini yumdular..

Daha yakın bir geçmişi hatırlayalım. Pandeminin hemen başında, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı günlerde Mardin'de sokakta oyun oynayan çocukları polis havaya ateş açarak kovalamıştı. Bu görüntülerin hemen ardından polis-

lerin çocuklara “şirinlik” yapan vidoları burjuva basına servis edilmişti.

İşlenen bütün bu cinayetlerde katillerin hiçbiri hapse girmedi, göstermelik mahkemelerde, tutuksuz yargılandı. Neredeyse katillerin hiçbiri asli kusurlu olarak görülmedi. Çoğu üniformalı olan katiller açık bir şekilde sermaye devletinin mahkemelerince korunup kollandılar. Özellikle çocukların katledildiği birçok olayda resmi raporlar asli kusuru ailelerin üzerine attı. Tüm bunlar yeni cinayetlere adeta davetiye çıkardı.

Açıktır ki son dönemde zırhlı araç kaynaklı cinayetlerin artışı, Türk sermaye devletinin Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşın bir uzantısıdır.

Yaşanan olaylarda cinayeti işleyenlerin cezasız kalması, kamera kayıtlarına rağmen bir türlü kusurlu bulunmaması Kürt halkına yönelik yürütülen kirli saldırı politikalarının bir parçasıdır.

Tüm bu yaşananlar ve saymakla bitiremeyeceğimiz yüzlerce örnek, Kürtlere yönelik vahşi bir katliam saldırısının on yıllardır sürdürüldüğünün bir göstergesidir. Kürt halkına yönelik imha, inkar ve asimilasyon politikalarına geçit vermeyelim!

## Sağlık emekçilerinin beyaz çılgılığı

Kendi haline bırakılan salgın, başta işçiler ve sağlık emekçileri olmak üzere toplum için tehdit olmayı sürdürüyor. Hekimler, omicron varyantının hızla yayıldığı ve baskın varyant olacağı uyarısını yapmışlardı. Buna rağmen yeni tedbirler alınmadığı gibi, var olan bazı önlemler de kaldırıldı. Birkaç hafta içerisinde sadece resmi rakamlara göre vaka sayısı 100 bine kadar dayandı ve her gün 200'e yakın kişi Covid-9'dan yaşamını yitiriyor. Son dönemde fiyasyon bırakıldı. PCR testi yaptırmak “belirti” gösterme şartına bağlandı. Temaslıların karantina süresi kısaltıldı ve karantinadakilerin yeniden PCR yaptırmaksızın karantinadan çıkabileceği gibi kararlar açıklandı. “Çarklar dönsün” odaklı bilim dışı bu uygulamalar vaka ve ölüm sayılarındaki artışın önünü açtı.

Aşılamadaki programsızlık ve yönetememe krizi nedeniyle toplumsal ba-

ğışıklık sağlanamaması da ölüm ve vaka sayılarının artıran diğer etkenler oldu. Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) paylaştığı verilere göre, toplam ölümlerin %24,2'si 11 Mart-31 Aralık 2020 tarihleri arasında, %33,5'i 1 Ocak-30 Haziran 2021 arasında ve %42,3'ü 1 Temmuz 2021 ile 18 Ocak 2022 arasında kaydedilmiş. İlk dokuz ayda bu rakam toplam ölümlerin dörtte birine denk düşerken, son altı ayda ilk dokuz ayın neredeyse iki katına yakın kişi yaşamını yitirdi. Yani salgın son 6 ayda öncesine göre çok daha büyük bir tehdit olmayı sürdürüyor.

Resmi rakamlar bile salgında binlerce kişinin ölümüne terk edildiğini ortaya koyarken, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca “Endişeye mahal yok” mealinde açıklamalar yaparak, virüsün eski gücünde olmadığını ve pandemide sona geldiği iddia ediyor. Ancak sağlık emekçileri için de durum hiç böyle değil. Tüm süreç bo-

yunca seslerini duyurmaya çalışan sağlık emekçilerinin çalışma koşulları, salgının kendi haline bırakılması nedeniyle daha da ağırlaştı. Pandeminin değil algının yönetilmesi, pandeminin tüm yükünü sağlık emekçilerinin sırtına yükledi.

Hekimlerin ekonomik ve özlük haklarında düzenleme içeren yasa tasarısının geri çekilmesi ve Ocak ayında görüşüleceği söylenip görüşülmemesi üzerine, sağlık emekçileri Beyaz Yürüyüş, Beyaz Forum, Beyaz G(ö)rev'in ardından bu kez de Beyaz Nöbet ile seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Yasa tasarısının görüşülmesi talebi ile başlayan nöbetin diğer gündemlerini de nitelikli tıp eğitimi, ücret, nöbet sonrası izin, şiddet, mobbing, angarya çalışma vb. başlıklar oluşturuyor. Sağlıkta Dönüşüm Yasası'nın yalnızca hekimleri güvenceleştirmede, sağlık hakkının da gaspı anlamına geldiğini vurgulayan hekimler

seslerini yalnızca Saray rejimine değil, sağlık hakkı gasp edilen milyonlara da duyurmak istiyorlar. Sağlık alanındaki çöküşün pandemi sürecinde daha da hızlanması sağlık emekçilerini tüketirken toplum sağlığında da bozulmalara yol açtı. Sağlığa erişimde yaşanan güçlüklerin derinleşmesi ve rutin sağlık hizmetlerini aksatması çok daha fazla kişinin yaşamını yitirmesine neden oldu. Sorumluluğu üzerinden atan saray rejimi bu konuda da şeffaf davranmayarak sağlık sistemindeki tıkanıklıkları seyretti. Sağlık emekçileri şiddete, mobbinge, düşük ücretlere, mesleğin itibarsızlaştırılmasına karşı sağlık emekçilerinin özlük hakları ve toplumun sağlık hakkı için başlattıkları Beyaz Nöbet'i talepleri karşılanmadığı koşullarda Beyaz Grev'le devam ettirecekler.

Sağlık hakkı gasp edilen ve salgında ölümüne terk edilen işçi ve emekçiler, haklı talepleri için mücadele eden sağlık emekçilerinin sesine ses katmalı, mücadelelerine omuz vermelidirler.



# “Farplas bir yol açtı, yolun sonu aydınlık”

Farplas işçileri kölece çalışma koşullarını Kızıl Bayrak'a anlattı. Farplas'ta fabrika önünde direnişe devam eden işçiler herkesi dayanışmaya çağırıyor.

## “NEFES ALAMIYORDUK”

Engelli kadrosundan bir kadın işçi ise Farplas'taki kölece çalışma koşullarına dair şunları anlattı:

“Örneğin sandalye bulamıyordum. Makinelerin arasında aramak zorunda kalıyorduk. Ben ortopedik engelliyim ek süre istiyordum fakat vermiyorlardı. Bu engele rağmen diğer sağlıklı arkadaşlarımla aynı sürede gidip gelmek zorunda kaldım.

Molalarda ihtiyaçlarımı gidermeye zamanım kalmıyordu. Bana hiçbir şekilde kolaylık sağlamadılar. Nefes alamıyorduk. Mesela yerimize kimseyi bulmadan tuvalete gidemiyorduk. O kadar insanlık dışı koşullara maruz bırakıldık. Tuvalet ihtiyacını karşılayamadığı için kaçırın arkadaşlarımız vardı.

Beni makinede çalıştırmak istediler kabul etmedim. Bu nedenle beni ücretsiz izne yolladılar. Sadece devlet desteği aldım. Kredi çekmek zorunda kaldım borçlandım. İçeride baskı, mobing artmış durumda. Tuvalete hiçbir işçi tek başına gönderilmiyor.

Ayrıca yönetim işçilerin su içmesini



dahi engelliyor, sebilin başına kimseyi göndermiyor. Hatta içeride işçilere yanınızda pet şişe taşıyın makineyi asla terk etmeyin diye baskı uyguluyor. Bakımcıların vardiya amirlerini, set up operatörlerini dahi üretimde çalıştırıyorlar. İçeride böyle baskılar var.

Bizim buradaki direnişimiz içeriden daha fazla işçinin atılmasına karşı da yapılıyor. Bu alanı terk edersek daha fazla işten atılma olur bu alanı terk etmiyoruz.”

## “SEN SUSARSAN, BEN SUSARSAM PATRONLAR KAZANIR”

Eski bir Farplas çalışanı direnişteki arkadaşlarına desteğe geldiğini ifade ederek şunları söyledi:

“Ben de eski bir Farplas işçisiyim 10 ay öncesinde emeklilik nedeniyle ayrıldım. 10 ay sonrasında fabrikaya geldim arkadaşlarımdan direnişine destek ve dayanışma için. Eğer Farplas'tan çıkmayımdan emin olun ki yine burada fabrika önündeki direnişte olurdum.

Ben işçiyim, her yerde her alanda işçi direnişlerinde olmak gerekiyor. Bugün arkadaşlarıma destek için geldim. Tüm işçi kardeşlerimi gönülden selamlıyorum.

Diğer işçileri de buraya kapıya benim gibi destek olmaya çağırıyorum. Kimse susmasın! Sen susarsan, ben susarsam patronlar kazanır. Farplas bir yol açtı, başka yerlerde de direnişler var. Yolun sonu aydınlık.”

## “GECE VARDİYASINDA TARİHİ GEÇMİŞ YOĞURT VERİYORLARDI”

Direnşte olan işçilerden Direnişçi Orhan Öztürk ise zorunlu mesai dayatmalarını anlatarak şunları ifade etti:

“Mesailer kalma dayatmalarına maruz bırakılıyorduk. Düşünümüze, hastamıza gidemiyorduk. Mesaiye kalma-duğumuzda tutanak tutuyorlardı. Bunun dışında üç hafta üst üste gece vardiyasına bırakıldım. Başka bir sorun da kışın işler düştüğünde insanları zorunlu izne yolluyorlardı. Senelik izinden düşünüyorduk. Senelik izni olmayanlar ekşiye düşüyordu. Yazın da işler yoğun olduğundan kimseyi izne göndermiyorlardı. Gece vardiyasında bayat ekmek, tarihi geçmiş yoğurt veriyorlardı. Düşük zamlara karşı direnişimiz başlamıştı. Bugün yaşadığımız bu tüm sorunlara karşı direniyoruz.”

## “20 LİRA GİBİ KOMİK ZAMLAR VERİLDİ”

Farplas'ta çalışan Set up operatörü de çalışma koşullarını şu şekilde anlattı:

“Operatörlerin zamları çok düşüktü. 4,5 yıllık çalışanlara dahi 20 lira gibi komik zamlar verildi.

Operatörlere makine başından ayrılıp su içmeyi dahi yasakladılar. Su içmek istediği zaman takım liderinden bunu talep etmesi isteniyor. Bu korona virüsün olduğu süreçte, yani sendikal bir mevzu olmadan önce rutin bir uygulamaydı. Operatörün bir saniye dahi makineyi bırakıp gitmesini istemiyorlardı.

Ben set up operatörüydüm, bu baskılara doğrudan maruz kalmıyordum fakat operatör olan arkadaşlarımdan yaşadığı bu sorunlara karşı çıktım. Bunun için direnişteyim.”

KIZIL BAYRAK / GEBZE

## MİB-PİB: Kazanan biz olacağız!

Farplas işçileri ağır çalışma koşullarına, sefalet ücretlerine, sendika düşmanlığına, işten atmalara, polis zoruna karşı direnişler. Yıllardır Farplas işçilerinin sırtından sermayesini büyüyenler düzenleri bozulmasını istiyorlar. Ancak bu düzen böyle devam etmez. Sömürüyle, baskıyla, tehditle sürdürdükleri düzenlerine karşı mücadele de büyüyor.

Farplas patronu işçilerin haklı taleplerini kabul etmediği gibi sendikalaşmalarına karşı da elinden geleni yaptı. Birleşik Metal'in fabrikaya girmemesi için önce Türk Metal'i devreye soktu, sonra baskı ve tehdide başvurdu. 200'e yakın işçiyi işten çıkarttı. Bunu kabul etmeyen Farplas işçileri kendilerini fabrikaya kattılar, çatıya çıktılar.

Farplas patronunun haksız-hukuk-



suz uygulamalarına ses çıkarmayanlar, hakkını arayan işçileri polis zoruyla yaka-paça zorla, darp ederek fabrikadan çıkarttılar, gözaltına aldılar. İşte hakkını arayan işçilere reva görülen budur bu ülkede. Hakkını arayan işçilerin karşısına polis barikatı kurulur, mahkemeler kurulur.

Pandemi boyunca çalışmak dışında her şeyi yasaklayanlar, sendikal faali-

yetleri askıya alanlar, işçi eylemlerini, direnişleri yasaklayanların tek amacı, sermayenin çarklarının dönmesidir.

Sendika seçme özgürlüğü sözde anayasal hak. Gerçekte ise işten atma sebebidir. Basın açıklaması yapmak, hakkını aramak sözde anayasal hak, ancak gerçekte gözaltı sebebidir. İşçilerin hakkını araması, vatan hainliğidir. Çünkü sermayenin çarklarının dönmesi

her şeyden önce gelir. Çünkü onlar için vatan, Nazım'ın dediği gibi “Fabrikaları- nızda al kanımızı içmek” tir.

İşte bu ücretli kölelik düzenleri, bizleri açlığa mahkûm eden sömürü düzenleri, hayatlarımızı hiçe sayan ölüm düzenleri devam etsin diyedir, bütün çabaları.

Ancak işçi sınıfı ayağa kalkıyor. Ülkenin dört bir yanında, birçok fabrikada, işletmede işçiler haklarını arıyor. Farplas işçileri baskılara rağmen mücadeleye kararlılıkla devam ediyor. Bizlere düşen görev açıktır:

Farplas işçileri ile dayanışmayı yükseltmeliyiz. Bizler de emeğimize, geleceğimize sahip çıkmalıyız. Farplas işçileri kazanırsa, işçi sınıfı kazanır, işçi sınıfı kazanırsa dünya yaşanabilir bir yer olur dedik, demeye devam edeceğiz.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ –  
PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ



# Farplas işçileri mücadeleye devam ediyor

Hakları için mücadelesini sürdüren Farplas işçileri 2 Şubat'ta fabrika önünde buluşarak "Kapı önündeki mücadelemizi zafer kadar sürdüreceğiz" dedi.

Sabah saat 10.00'da Workinn Hotel önünde buluşan Birleşik Metal-İş üyesi işçiler, kortej oluşturularak "Atılan işçiler geri alınsın!" pankartı arkasında sloganlarla fabrika önüne doğru yürüyüşe geçti.

Farplas işçileri yürüyüşün ardından fabrika önündeki kitleyle buluştular. Fabrika önünde yapılan açıklamada ilk olarak Birleşik Metal-İş Sendikası Gebze 2 Bolu Şube Başkanı Necmettin Aydın kitleye seslendi ve şunları ifade etti:

"Bu fabrikada, yaklaşık olarak 15 günden beri işçi arkadaşlarımız önemli bir mücadele veriyor. Bu mücadeleyi yasadan ve anayasadan almış oldukları güç ile veriyorlar. İşçi arkadaşlarımız patronun zammına karşı tepki ortaya koydular, görüşmeler gerçekleştirdiler. Yapılan görüşmede patron iyileştirme yapılacağını ve kimsenin zarar görmeyeceğini söylemişti. Biz de Birleşik Metal İş Sendikası olarak arkadaşlarımızın yanında olduk. Ancak patron 150 kadar işçiyi işten çıkarttı. Kapı önündeki mücadelemizi zafer alana kadar sürdüreceğiz"

Ardından DİSK Limter-İş Sendikası Genel Başkanı Kamber Saygılı ve TİP Milletvekili Ahmet Şık birer konuşma gerçekleştirerek mücadeleyi büyütme çağrısı yaptılar.

"Patronların kölesi olmayacağız!", "İşçilere değil, patronlara barikat!", "İşçiye uzanan eller kırılmalı!", "Baskılar bizi yıldıramaz!", "Direne direne kazanaca-

ğız!", "Sendika hakkımız engellenemez!", "Atılan işçiler geri alınsın!" sloganlarının atıldığı eylem halaylarla devam etti.

Fabrika önündeki eylemi sürdüren işçiler, vardiya çıkışı servislere binecek arkadaşlarına seslenmek için sloganlar eşliğinde yürüyüş gerçekleştirdi.

\*\*\*

Farplas patronun saldırılarına, kapı önüne çevik ve sivil polisleri yığmasına karşı işçiler fabrika önünü terk etmeyecek direnişlerine 3 Şubat'ta da devam etti.

Sabah sendikada buluşan işçiler buradan fabrika önüne geldi. Fabrika kapısında işçileri çevik kuvvet otobüsleri ve TOMA karşıladı.

"Sendikal hakkımız engellemez, direne direne direnişle zafer!" sloganları eşliğinde kapı önüne gelen işçiler gündüz vardiyası bitimine kadar alanı terk etmedi. Sabah saatlerinde HDP milletvekili Züleyha Gülüm işçileri alanda karşıladı. İşçilere seslenen Gülüm, patronun kölelik dayatmalarına geçit vermemeye çağrı yaptı.

Öte yandan Sentor firmasında insan kaynakları görevinde çalışan Necla Dolasık Farplas işçilerine desteğinden dolayı işten çıkarıldı. TİP Gebze İlçe Başkanı olan Necla Dolasık firmanın işçileri kendi bünyesinde göstererek grev kırıclığı yapmasına karşı tutum aldığı için işten çıkartıldı.

## POLİSTEN BASKI VE DAYATMALAR

Fabrika önünde açılması planlanan

çadır polis tarafından engellendi. Yağmura karşı naylon muşamba gerildi. Polis gün boyu tehdit ve tacizlerini sürdürdü.

Servislerin gelmesine yakın servis noktalarına yürünerek gelen işçilere duyurular yapıldı. Yoğun yağmura rağmen işçiler gündüz vardiyasının bitimine kadar fabrika önünü terk etmedi, gün boyu halaylar, sloganlar eşliğinde fabrika önü terk edilmedi.

Farplas yönetimi ise bir yandan içerde kalan işçileri idari izne göndermeye bir yandan da yeni iş başvuruları almaya devam etti.

**Metal İşçileri Birliği ve Petrokimya İşçileri Birliği** gün boyunca işçileri yalnız bırakmadı. Ayrıca Baldur işçileri de işçilere desteğe gelip direnişi selamladı.

## DAYANIŞMA ZİYARETLERİ İLE DİRENİŞ BÜYÜYOR

İşten atma saldırısına karşı fabrika önünde bekleyen işçilerin direnişi dayanışma ile büyüyor.

5 Şubat günü **Sosyalist Kadın Meclisleri** direniş alanını ziyaret etti. "Farplas işçisi kadınlar direne direne kazanacak!" pankartını açan SKM sloganlarla direniş alanına geldi.

Halay çekilirken polis yolun kapandığı gerekçesi ile engellemek istedi. İşçiler sloganlarla polise yanıt verdi. Polisin engelleme girişimi boşa düşürüldü.

"Yaşasın Farplas işçisinin iş, aş, hürriyet mücadelesi!" pankartı ile **Metal İşçisinin Sesi** ziyaret gerçekleştirdi.

"İşgal-grev-direniş Direnen işçiler kazanacak!" pankartı ile Farplas işçileri-

ne ziyarete gelen kurumlar sloganlarla alana geldi. "İşgal, grev, direniş" sloganı atıldı.

\*\*\*

5 Şubat günü Farplas işçileri baskı ve işten atma saldırısına karşı iş durdurran **Voest Alpine** işçilerine destek çağrısıyla direnişine başladı.

Fabrika önünde "**Voest Alpine** işçisi yalnız değildir" sloganlarıyla işten çıkarma protesto edildi. İşçiler fabrika bahçesinde Farplas işçilerini karşıladı. Karşılıklı "Kurtuluş yok tek başına" sloganları atıldı.

**Voest Alpine** işçileri ile dayanışan Farplas işçileri yürüyüş ile fabrika önüne geçti.

Farplas işçilerine bugün de destek, dayanışma ziyaretleri devam etti.

"İşçi direnişleri memlekete baharı getirdi"

**SOL parti** fabrika önüne gelerek ziyarette bulundu. Birleşik Metal-İş adına Necmettin Aydın Farplas yönetiminin haksız uygulamaları ve direnişe dair kısa bir konuşma gerçekleştirdi. Sınıf dayanışmasına çağrı yaptı.

Ardından SOL Parti MYK üyesi bir konuşma gerçekleştirdi ve farklı işçi direnişlerinden bahsetti. "İşçi direnişleri memlekete baharı getirdi" dedi.

**Corazan'da işten atılan işçiler pazar-tesi fabrika önüne çağırıldı**

**BEKSAV** Farplas işçilerine desteğe geldi. Kürtçe Türkçe türküler ve marşlarla müzik dinletisi gerçekleştirdi. Ayrıca alanda 10 dakikalık bir tiyatro oyunu oynadı.

**Emek Partisi** direniş alanını ziyaret etti. "Atılan işçiler geri alınsın, sendika tanınsın" ozaliti açan EMEP adına Ercüment Akdeniz konuştu. Akdeniz "Hava döndü işçiden, işçiden esiyor yer" dedi.

Direniş alanında Farplas işçilerine "Ekmeğimiz için mücadele ediyoruz, haklarımızı istiyoruz" diyen **Corazon işçileri** de destek verdi.

**Kaldıraç, Birleşik İşçi Kurultayı** direniş alanını ziyaret etti. Alanda **Özgür Lise, Sosyalist Kadın Hareketi** de yer aldı.

Direniş servis çıkışlarında çalışan işçilere sendikaya ve direnişe sahip çıkma çağrısıyla son buldu.

## Yemeksepeti çalışanlarının eylemleri sürüyor

Yemeksepeti çalışanları günlerdir sürdürdükleri eylemlerine devam ediyor. Sefalet zammına karşı kontak kapatan ve eyleme geçen çalışanlar günlerdir taleplerini haykırmaya devam ediyor.

İstanbul'da farklı semtlerde depo önünde toplanan kuryeler Genel Merkez önüne hareket etti. Genel Merkez önünde yapılan eylemde talepler haykırıldı. Slogan ve halaylarla bekleyiş sürerken eyleme farklı illerden de katılım olduğu ifade edildi.

### FEDERASYONA TEPKİ

Moto kurye Dernekleri Federasyonu İstanbul ve Ankara çalışanları Yemeksepeti işçilerine destek için geldiler. İstanbul Federasyonu başkanı konuşma yaparken işçiler "Esnaf kurye uygulamasını siz getirdiniz. Yaşadığımız sorunların kaynağı sizsiniz" diyerek protesto ettiler. Federasyon temsilcisi konuşmayı yarıda kesti.

Ali Rıza Küçükosmanoğlu "Şimdi bu

tartışmaları bir kenara bırakma mücadeleyi büyütme zamanı" dedi. İşçiler "Direne direne kazanacağız" sloganı atarak kararlılıklarını ifade ettiler.

Ankara ve Eskişehir'in yanı sıra Yemeksepeti Bolu'da moto kuryeler iş bırakarak servise çıkmama kararı aldı. Açıklama yapan Uğur Çakır "Taleplerimiz gayet net" dedi ve talepleri karşılana kadar mücadeleye devam edeceklerini duyurdu.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

KIZIL BAYRAK / GEBZE



# İşçi direnişleri yaygınlaşıyor

## ESENYURT MİGROS DEPODA İŞ BIRAKMA

Esenyurt Migros depoda DGD-SEN üyesi işçiler sefalet zammına karşı iş durdurdu.

Direnış fabrikada coşkuyla devam ederken, geçtiğimiz günlerde farklı işçi eylemlerinde olduğu gibi polis yine sermayenin imdadına yetişti. Fabrikaya TOMA konuşlandıran sermaye devleti işçilere "korku" salma çabasını dışa vurdu. Fabrikada işçiler halaylarla bekleyişini sürdürdü.

İşçiler depoyu terk etmeyeceklerini açıklarken, depo önüne dayanışma çağrısı yaptı.

Depoda toplanan işçiler haklarını isterken, işçilerin örgütlü olduğu DGD-SEN yaptığı paylaşımlarda başka şehirlerden getirilen işçilerin kötü koşullara mahkum edildiğini ifade etti ve şunları dedi:

"Taşeron şirket patronu Veysel Cingöz örgütlülüğümüzü kırmak için başka illerden işçi getirmişti. Şimdi işçi kardeşlerimizi iş bırakma eylemimizi kırmak için duşu dahi olmadığı lojmanlarıyla tehdit ediyorlar. İşçileri kimse tehdit edemez, birliğiz!"

İşçi sınıfı ücretlere yapılmak istenilen sefalet "zammına" karşı eyleme yapıyor. Antep

## ANTEP'TE İŞÇİ EYLEMLERİ

Başpınar OSB'de eylemler yayılıyor.

Antep'te son birkaç günde Zafer Tekstil, Melike Tekstil, Güler Çuval, Has Çuval, Sevinçler Sağlık Ürünleri, Grand Halı, İpek Halı, Kartal Halı, Karar Halı'nın ardından Şireci de düşük "zamma" karşı iş durdurdu. Evrensel'de yer alan habere göre öte yandan yine Antep'te Güler Çuval ve İpek Mekik Halı'da fabrikanın verdiği "zammı" kabul etmeyen işçiler, fabrika önündeki bekleyişlerini sürdürüyor. İpek Mekik Halı'da yönetim işçilere yaptığı yüzde 50 zammı yüzde 55'e çıkardı ve diğer talepleri için 15 gün zaman istedi.

Güler Çuval'da ise dokuma bölümünden işçiler fabrika önünde bekliyor, yetkililerden açıklama yapmalarını istiyor.

## ŞİRECİ TEKSTİL'DE DİRENİŞ

Antep'te tekstil işçilerinin eylemleri yayılıyor. Şireci Tekstil işçileri fabrikanın

verdiği sefalet zammına karşı eyleme çıktı. 7-3 vardiyası işletmeden çıkıp dışarıda beklerken, 3-11 vardiyası da içeri girmede. Gece vardiyasında çalışan işçiler de eyleme katıldı ve içeri girmede. Fabrika yönetimi 5.000 lira aylık, 300 lira devam primi vermek isterken işçiler 5.700 aylık artı prim istiyor. Fabrika yönetimi adına yapılan konuşmalarda işçiler jandarma baskısı ve fabrikayı kapatma tehdidi ile karşılaştı.

Gece boyu fabrika önünde bekleyen işçilerin kararlı duruşları sonrası fabrika patronu ile görüşme sağlandı.

Şireci Tekstil'e bağlı Şireci Cotton'da patron işçilerle yaptığı görüşmede 5200 TL artı pazar mesailerinin 450 TL olarak teklif ettiği aktarıldı. DEV TEKSTİL'in aktardığı bilgilere göre işçilerin bazıları teklife tepki gösterirken bazılarının ise kabul etmesi sonrası fabrika önündeki direniş sonlandırıldı. Şireci kapitalistin işçilere sunduğu ek 250 TL için işe hiç geç kalınmadığı ve devamsızlık yapılmama koşulu koyduğu ifade edildi.

## ÇORAP İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Çorap işçilerinin zam talepleri için başlattığı mücadele sürüyor.

İstanbul'da Berr Çorap'ta, Prem Çorap'ta, Şimşek Çorap'ta, işçilerin iş bırakması sonucu ücretlerine zam yapıldı.

Berr Çorap'ta ilk olarak 6 bin 300 lira denilen ücret 6 bin 650 liraya yükseldi. Prem Çorap'ta da 6 bin 200 liralık teklifi ne karşı işçiler 6 bin 750 TL aldı. İşçilerin ücretleri ara dönemde yapılacak zamlarla birlikte 7 bin TL olacak.

İstanbul'daki Şimşek Çorap işçileri de iş bıraktı. İşçiler mücadele sonrası 6 bin 500 TL'yi ve 3 bin lira ikramiyeyi kazandı.

İstanbul Esenyurt'ta bulunan Aushra Çorap, NBG Çorap, Erdal Çorap'ta işçilerin zam talebiyle başlattıkları iş durdurma eylemi sürüyor.

Çelik Çorap'taki işçiler ise iş bırakmaya hazırlanıyor.

## VOESTALPİNE İŞÇİLERİ İŞ BIRAKTI

Kocaeli Gebze'de Voest Alpine fabrikasında çalışan Birleşik Metal-İş üyesi işçiler, baskılara ve işten atmalara karşı iş bıraktı.

Birleşik Metal-İş Sendikası, Twitter

hesabından yaptığı paylaşımda, sendikali işçilere yönelik baskılar ve sendika üyesi bir işçinin haksız nedenlerle işten çıkarılmak istemesi üzerine işçilerin üretimden gelen gücünü kullandığını bildirdi.

Birleşik Metal-İş Sendikası VOESTALPİNE'de yapılan görüşmeler sonrası fabrikada eylemi sonlandırdığını duyurdu.

## DNZ PLASTİK VE KUZENLER BORU İŞÇİLERİ İŞ BIRAKTI

İzmir'in Torbalı'da DNZ Plastik ve Kuzenler Boru'da çalışan işçiler, düşük zammı kabul etmediklerini söyleyerek iş bıraktı.

Evrensel'de yer alan habere göre patronun, işçilere 6 bin 100 liralık zamlı ücret açıkladığı öğrenildi.

İşçiler, cumartesi günleri de dahil olmak üzere günde 12 saat çalıştıklarını belirterek, çalışmalarının karşılığının bu ücret olmadığını dile getirdiler.

İşçiler pazartesi günü patronla yapılacak görüşmeyi bekleyeceklerini ve o güne kadar işbaşı yapmayacaklarını belirtti.

## HOPA'DA LIMAN İŞÇİLERİ İŞ DURDURDU

Hopa'da liman işçileri iş durdurdu. Liman işçileri ikramiyelerin verilmesi ve zam talebi ile iş durdurdu.

İşletme müdürünün işçilerle görüşmeye gelmesi sonucunda taleplerinin takipçisi olacaklarını belirten işçiler gerekirse "tekrar iş durdururuz" dedi.

## KIRAÇ METAL İŞÇİLERİ İŞTEN ATMAYA KARŞI DİRENİŞTE!

Eskişehir Kıraç Metal'de işten atılmaların yaşanması üzerine işçiler direnişe geçti.

Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu fabrikada, işçilerin direnişe geçtiğini duyuran sendikaları şunları dedi:

"Eskişehir Kıraç Metal'de işten atılmaların yaşanması üzerine metal işçileri üretimden gelen gücünü kullanarak direnişe geçti."

## AKKUYU NES İNŞAATINDA İŞÇİLER İŞ BIRAKTI

Mersin'de yapımı devam eden Akkuyu Nükleer Santral projesinde, ikinci tür-

binde çalışan 250 taşeron işçisi 5 gündür iş bırakma eyleminde.

Taşeron firma bünyesinde çalışan 250 işçi, 2 aydır maaşlarının ödenmediğini belirterek iş bırakmıştı.

ANKA'nın haberine göre işçilerin eylemi sürürken, bir işçi ise şunları söyledi:

"Ben Mersin Akkuyu'da çalışan bir işçiyim. 2 aydır maaşlarımızı alamıyoruz, 4 gündür eylemdeyiz. Yarın toplu çıkış vereceğiz eylem yaptığımız için bizleri koşulsuz işten çıkaracaklar. Yarın da eylem yapacağız, ancak hiçbir şekilde sesimizi duyuramıyoruz. Kiramızı ödeyemediğimiz için ev sahibi evden çıkartıyor. İşçi mutfağ param yok deyip feryat ettiği için dün çıkışı verilmiş. Burada haksızlık hat safhadadır. Bugün de şantiye şefi 'para mara yok, başınızın çaresine bakın' diyor."

## KIZILAY İÇECEK İŞÇİLERİ GREVDE

Kızılay İçecek'in Erzincan fabrikasında işçiler, ücret zammı ve özlük haklarında iyileştirmelerin yapılması talepleriyle greve başladı.

Fabrika önünde dün akşam toplanan işçiler grev başlattıklarını yaptıkları basın açıklamasıyla duyurdu. İşçiler yaptıkları açıklama ile ücret konusunda ayrımcılık yapıldığını ifade etti. Haklarını talep eden işçiler mücadeleyi sonuna kadar sürdüreceklerini belirtti. Ağır koşullarda çalıştıklarını vurgulayan işçiler "Gereken neyse yapılsın" dedi.

## YURTIÇI KARGO İŞÇİLERİ EYLEMDE

Yurtiçi Kargo işçileri İstanbul'da kontak kapattı. Sarıyer'de bulunan Yurtiçi Kargo Genel Merkezi önünde toplanan işçiler haklarını talep etti.

Yurtiçi Kargo Çalışanları Genel Merkez önünde açıklama yaptı ve görüşme taleplerini şirkete ilettiklerini duyurdu.

Kontakları kapatan, Yurtiçi Kargo çalışanları Yurtiçi Kargo'nun Sarıyer'deki Genel Merkezi önüne taleplerini haykırdı.

Yurtiçi Kargo Çalışanları, Yemeksepeti kuryeleri ile dayanışma mesajı yayınladı ve şunları dedi:

"Lojistik, nakliyat, taşımacılık sektöründe olan tüm kardeşlerimiz mücadelemize katılmalıdır. Yemeksepeti Banabi işçisi kardeşlerimizin de mücadelesini takip ediyoruz. Yanlarındayız."



# Markasizm ve sosyal-şovenizm / 4

H. Fırat

## “GÜÇ EKSİKLİĞİ” VE İTTIFAKLAR SORUNU

Aydemir Güler *İşçiler ve Kürtler* başlıklı (ve konulu) yazısında sorunun bu alanına “Eşitlerin ittifakı diye bir şey yoktur” ara başlığıyla geçiş yapmıştı. Bu başlık altında ilgili ilgisiz bir dizi karışık bulanık düşünce ve gözlem rastgele sıraladıktan sonra yeniden başa dönüyor:

“Ama biz ara başlığımıza dönelim... Leninist ittifaklar kavramında işçi sınıfı eşitlerden biri değildir. Yedek güçler kavramlaştırması ittifak tartışmasına zorunlu olarak eşlik eder. Köylülüğün mülkiyetçi ideolojisine ancak bir süre tolerans gösterilebilirdi. Zamanı gelecek ve özel mülkiyet kırdı da baskılanacaktı.”

Buradaki bürokratik “dil”de saklı kafa yapısına, yanı sıra devrim öncesi ile sonrasında, bu temelden farklı iki tarihsel dönemin ve toplumsal durumun, bu denli gönlü rahat bir biçimde iç içe ele alınmasına elbette söylenebilecekler var. Ama bunu daha sonraya bırakalım.

Devam ediyor yazar:

“İkinci yedek güç kaynağı da ezilen uluslar, -veya henüz uluslaşmanın tamamlanmasından söz edilemeyeceği için- ezilen milliyetler veya halklardı. Topraksız köylülere toprak dağıtmak gibi, ulusların kendi kaderini tayin hakkı da ittifak stratejisi çerçevesinde gündeme geldi. ...”

Otuz yıllık ulusal sorun uzmanının ulusal sorunu ve “leninist ittifaklar” stratejisini bu ortaya koyuş tarzı en yumuşak bir ifadeyle tam bir skandaldır. Demek ki “Rusya işçi sınıfının maddi eksiklerini kapatmak” için, Bolşevikler tarafından köylülere toprak vaat edildiği gibi, ezilen uluslara da kendi kaderlerini tayin hakkı vaat edilmiştir. Köylülüğü bir yana bırakarak ulusal sorun üzerinden sormuş olalım: Peki ya işçi sınıfının iyiden iyiye gelişmiş olduğu ve dolayısıyla pek de bir “maddi güç eksikliği” içinde bulunmadığı bir durumda, buna rağmen söz konusu devletin sınırları içinde ezilen ulus ya da uluslar, ya da denizaşırı alanlarda sömürgeleri varsa ne olacak? Öyle ya, 19. yüzyılın son çeyreğinden 20. yüzyılın son çeyreğine, neredeyse yüz yıl boyunca sömürge sahibi emperyalist ülkelerde durum aşağı yukarı buydu. Daha öncele-

ri, 19. yüzyılın ikinci yarısında, Marx ve



Engels’in çok yakından ilgilendiği İrlanda sorununun Britanya’nın durumu buydu. Bir yüzyıl sonra, Çin Hindi ve Cezayir sorunu karşısında Fransa’da da durum buydu.

Daha da yakına, günümüze ve kendi siyasal coğrafyamıza gelem ve soruyu başka türlü soralım: Devasa bir Kürt sorunu barındıran bugünün Türkiye’sinde, işçi sınıfının bu soruna ilgisini belirleyecek olan temel etken maddi güç “eksikliği” midir? Bir an için varsayalım ki Türkiye işçi sınıfı için maddi güç eksikliğini başka türlü giderebilmek olanağı olsun, bu durumda Kürt ulusal sorunu başarılı bir toplumsal devrim mücadelesi için taşıdığı bugünkü çok özel anlamını ve tüm önemini yitirecek midir?

## NESNEL TOPLUMSAL SORUNLAR VE ÖZNEL İDEALİST YAKLAŞIMLAR

Aydemir Güler’in tüm yazısı boyunca sorunu ortaya koyuş tarzı öznel idealist bir bakış açısının ürünüdür. O sorunların (köylü sorunu, ulusal sorun vb.) toplumsal ilişkiler zeminindeki nesnel yerini, anlamını, etki ve sonuçlarını hiçbir biçimde öznel ihtiyaçlara ve buna bağlı olarak öznel, yani tercihe bağlı politikalara, bu politikaların başarısı için yapılacak vaatler düzeyine indirgeyebilmiştir. Yazısının Marx-Engels dönemine ayırdığı bölümünü bitirirken o ana kadar söylemiş bulduklarını özetleyiş biçimi bu bakış açısını

ayrıca tüm açıklığı ile ele veriyor:

“Bu tablonun arkasında işçi sınıfının kendi başına siyasi iktidarı ele geçirme gücüne sahip olamayabileceği olasılığı veya iktidar yürüyüşünü hızlandırma arayışı yatar. Lenin’in formülasyonları için de aynısı geçerlidir.”

“Olamayabileceği olasılığı...” veya “iktidar yürüyüşünü hızlandırma arayışı...”!

Demek ki Bolşevikler işçi sınıfını hiç değilse kentlerde kendi ekseninde toparlayabilecekleri gücün yeterliliğinden emin olabilselerdi, dönüp kırlara/köylülüğe hiç de bakmayabilir, böylece de köylü sorununu basitçe bir yana bırakabilirlerdi! Ya da Büyük-Rus işçi sınıfının Büyük-Rus köylülüğü ile ittifakının güç durumu için pekâlâ yeterli olabileceğine kanaat getirebilselerdi, bu durumda o baş ağrıttı, hele de Büyük-Rus ulusu mensubu “yurttaşların ulusal önyargılarını yaralayacak” denli can sıkıcı ulusal sorundan yakalarını böylece sıyrabilir, onca çok sayıdaki ulusa hiç de ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını vaat etmeyebilir, dosdoğru ulusal sorunun “üzerinden geçebilirler” di!

Kökleri tarihin ve toplumun derinliklerindeki temel önemde sorunların öznel idealist ortaya konuluş tarzı, mantıksal olarak gidip işte bu türden saçmalıklara varabilmektedir.

Öte yandan Marx-Engels bölümünün gelip bağlandığı bu veciz sonuç, yazarın aynı bölümün başında ağırbaşlı bir tonda

söyledikleriyle de kaba bir biçimde çelişmektedir. Aydemir Güler, 1848’i izleyen tarihi dönemi kastederek, burjuvazi ihanete düşerek kendi devriminin sorunlarını ortada bıraktı diye tarihin ilerleyişini duracak değildi; ortada bıraktığı sorunları çözmeyi ve dolayısıyla bunun gerektirdiği devrimci görevleri artık işçi sınıfı üstlenecekti, diyordu. Bu böyleyse eğer, o halde sorun hiç de öznel bir güç yetersizliğini gidermek arayışı, dolayısıyla bunun ürünü politik tercihler sorunu değildir. Sorun burjuvazinin geride bıraktığı nesnel toplumsal sorunların çözümüne yönelik, onun “freni”ni boşa çıkararak böylece tarihin gidişatını hızlandırarak, dolayısıyla işçi sınıfını nihai hedeflerine daha da yakınlaştıracak tarihsel zemine ulaşmaktı.

Örneğin Almanya söz konusu olduğunda, burjuvazi geride feodal ve yarı-feodal ilişkilerde ifadesini bulan muazzam bir “köylü sorunu” bırakmıştı. Bu, mevcut iktisadi ilişkilerde ifadesini bulan nesnel bir niteliğe sahipti ve o günkü aşamada toplumsal gelişmenin temel önemde bir engeli durumundaydı. Bu nesnel engelin ne “yanından dolanmak” ne de “üzerinden atlamak” şansı hiçbir biçimde yoktu. Almanya’da tarihin ilerleyişini ötekiler yanında bu “sorun”un da sonuçta şu veya bu biçimde çözülebilmesine sıkı sıkıya bağlıydı.

Yaşanmış tarihin açıklıkla göstermiş bulunduğu gibi ortada, serflik ilişkileri kapsamındaki bir köylü sorununun çözümüne uzanan iki yol vardı. Sorun ya Marx’ın ortaya koyduğu gibi aşağıdan bir devrimle, “proleter devrimin Köylü Savaşı’nın bir ikinci baskısıyla desteklenmesi” yoluyla hızlı, köklü ve kalıcı bir biçimde bir çözüme kavuşturulacaktı. Ya da kapitalist iktisadi gelişmenin kendiliğinden evrimiyle “yukarıdan”, yani “Prusya yolu” ile, yani on yıllara yayılan son derece acılı, sancılı, köylü yığınları için bedeli son derece ağır bir dönüşüme uğratılacaktı.

Yalnızca o günün Almanya’sında değil, onca gibi ulusal birliğin sağlanması ile köylü sorununun iç içe olduğu o günün İtalya’sında da durum buydu. Kaldı ki her iki ülkede de ulusal birliğin yukarıdan mı yoksa aşağıdan mı bir devrimle sağlanacağı tarihsel alternatiflerinin kalbinde tam da köylü sorunu yatmaktaydı.

Zira aşağıdan devrim Almanya’da olduğu kadar İtalya’da da ancak köylülüğe dayanarak ve dolayısıyla köylü sorununun devrimci çözümüne yönelerek sağlanabilirdi. Alman burjuvazisinin 1848 Alman Mart Devrimine ihaneti, bizzat köylülüğe ihanetinden başka bir şey değildi. Bu, köylülüğe karşı gericiliğe sığınma, Prusya soylularıyla kader birliğine yönelmek anlamına geliyordu. Son tahlilde İtalya’da da burjuvazinin tutumu farklı olmadı. (Marx’ın Mazzini’nin tutarsızlıklarına can alıcı eleştirisi bu konu üzerine odaklanıyordu). Her iki örnekte de, Almanya’da olduğu gibi İtalya’da da, ulusal birliğin “yukarıdan” girişimlerle sağlanması, köylü sorununun çözümünü “Prusya yolu”nun uzatmalı, köylüler için son derece acılı, yıkıcı ve sancılı bir ölüm süreci haline soktu. Bu “çözüm” yolu kuşkusuz köylü sorununu tümten ortadan kaldırmayacak, fakat artık kapitalist ilişkiler içinde tümüyle yeni bir zemine, buna uygun düşen yeni bir kapsama kavuşturacaktı.

Sonuç olarak, Alman proletaryasının tarihsel bir devrimci inisiyatif geliştirerek aşağıdan bir devrimle bu sorunu çözmeye yönelmesi, hiç de güç yetersizliği dürtüsünün ürünü özel bir ittifak arayışının değil, fakat tarihin nesnel ilerleme ihtiyacını devrimci bir biçimde karşılama tutumunun bir gereği olacaktı. Bu, kendi asli hedeflerine de yakınlaşabilmek üzere öncü devrimci bir sınıf olarak kendi tarihsel rolünü oynayıp oynamama sorunuuydu. Almanya’da başarılamayanın Rusya’da başarıldığını biliyoruz. Bolşevik Partisi önderliğindeki Rusya proletaryası bunu başardı. Yüzyıllardan beri sürüp gelen ve 19. yüzyılın ikinci yarısındaki sözde reforma ve bu arada sürmekte olan kapitalist gelişmeye rağmen Çarlık Rusya’sını boydan boya kaplayan serflik ilişkilerini, tıpkı Büyük Fransız Devrimi’nin başardığı gibi birkaç hafta içinde kökünden söküp attı. Böylece “köylü sorunu”nu aşağıdan bir devrimle, dolayısıyla sorunun kökünü kurutarak çözmüş oldu.

Rusya’da köylü sorununun bu yoldan çözümünü ile ulusal sorunların devrimci bir biçimde, proletarya devriminin çıkarları temelinde demek istiyoruz, çözülebilmemesi arasında kopmaz bir ilişki vardır. Bunun bir yanında, çok uluslu bir devletin sınırları içinde kendi enternasyonalist birliğini sağlamca kurmayı başaran bir işçi



## Köylü sorunu kapitalizm öncesi ilişkilerden kalmadır ve kapitalizmin gelişmesi ölçüsünde zaman içinde önemini yitirir. Köylü sorunundan farklı olarak ulusal sorun kapitalist gelişme ile birlikte ortadan kalkmaz, tersine daha da ağırlaşır.

sınıfı gerçeği, öte yanında ise tam da bu sayede, işçi sınıfının tüm ezilen uluslardan emekçilere, her şeyden önce de onların köylü yığınlarına güven vermesi ve onları ardından sürüklemeyi başarması vardır. Ezilen ulusların emekçilerinin ve köylü yığınlarının sınıfsal ezilmişliğin yanı sıra ulusal ezilmişlikten kaynaklanan “çifte devrimci enerjisi” böylece başarılı bir çizgide değerlendirilmiş oldu. Bu başarının gerisinde aynı zamanda ulusal sorun da proletarya enternasyonalizminin ilkelere sınırsız bağlılık ve pratikte bunun gereklerine uygun tutum vardır.

Tarihsel gelişmenin ürünü sorunların üzerinden atlanmaz. Onlar aşağıdan ya da yukarıdan, devrimci ya da reformcu yollarla, bir biçimde çözülmek zorundadırlar. Ve onları aşağıdan bir devrimle çözmeye yönelecek her tarihsel girişim, bizzat çözmeye yöneldiği sorunun bağrında bulabilecektir. Rusya’da marksist tarım programının çözücü toplumsal etkeni, köylülüğünün “toprak ve özgürlük” isteminde ve eyleminde somutlanan devrimci enerjydi. Bu enerji açığa çıkarılamasaydı eğer, sorun devrimci bir yolla, yani köylülüğün yararına ve köklü

bir biçimde çözülmüş olmayacaktı. Ama kapitalist gelişmenin “Prusya yolu”yla eninde sonunda çözülecek, daha doğru bir ifadeyle, kapitalist ilişkiler içinde yeni bir mahiyet kazanacak ve eğer toplumsal devrim tarihsel olarak daha da gecikirse, eninde sonunda bugünün bir dizi gelişmiş kapitalist ülkesinde olduğu gibi artık tüm önemini yitirecekti.

Köylü sorunu gibi ulusal sorun da üzerinden atlanamaz bir nesnel toplumsal-siyasal sorundur. Fakat ulusal sorunun köylü sorununa benzer türden bir tarihsel çözümü yoktur. Köylü sorunu kapitalizm öncesi ilişkilerden kalmadır ve kapitalizmin gelişmesi ölçüsünde zaman içinde önemini yitirir. Oysa ulusal sorun kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, tam da onun gelişme şafağında, kendini gösteren sorundur. Bir yandan batıda olduğu gibi burjuva uluslaşma süreçleri içinde tarihsel bir ilk çözümünü bulur. İngiltere ve Fransa örneklerinde olduğu gibi aşağıdan devrimle ya da Almanya ve İtalya örneklerinde olduğu “yukarıdan devrim”le bu süreç zirvesine ulaşır. Öte yandan burjuvalaşan bu aynı ulusların başka ulusları, ülkeleri, bölgeleri ele geçirmeleriyle, tam da kapitalist gelişme-

nin mantığı ve ihtiyaçları çerçevesinde zorla kendilerine bağlamalarıyla birlikte, bu kez yeni türden bir sorun alanı olarak, ezilen, bağımlı ya da sömürge uluslar sorunu olarak kendini gösterir. Bugün hala tam çözümünü bulamamış olan İrlanda sorunu 1648 İngiliz Devrimi’nden, onun büyük lideri Cromwell’den mirastr. Bu da neredeyse dört asırdır süren bir sorunla karşı karşıya olduğumuz anlamına gelir. Aynı süre Polonya sorunu için yüzelli yıl sürmüştü. Türkiye Kürdistan’ı için yüz yılı bulmaktadır. Kapitalizmin egemenliği ile ulusal sorun uzun süreli varlığı arasındaki kopmaz ilişkiye çarpıcı örneklerdir bunlar.

Köylü sorunundan farklı olarak ulusal sorun kapitalist gelişme ile birlikte ortadan kalkmaz, tersine daha da ağırlaşır. Dahası kapitalizm tarafından yeniden üretilir. Öte yandan bizzat bu gelişmenin kendisi, ezilen ulusların özgürlüğe ve eşitliğe yönelen ulusal istem ve özelemlerinin büyümesini de kaçınılmaz bir biçimde beraberinde getirir. Kapitalist gelişmeyle birlikte sorunun karakteri ve kapsamı değişebilir ama kendisi kalır. Ta ki devrimci bir yoldan, söz konusu olan kapitalist ilişkiler zemininde bir



toplum olduğuna göre, sermayenin sınıf egemenliğini tarihe gömecek toplumsal bir devrimle köklü bir biçimde çözüle- ne kadar. Ya da ulusal sorunlar, örneğin emperyalist güç dengelerindeki köklü bir değişmeye ya da emperyalist bir sa- vaşın sonuçlarına bağlı olarak belli sınırlarda bir çözüme kavuşur, daha doğrusu kavuşmuş görünürler. Gerçekte ise yeni biçimler ve kapsamlar içinde kendilerini çok geçmeden yeniden gösterirler.

Bunun belli sınırlar içinde iki istisnası olabilir. Uzun bir tarihsel döneme yayılan başarılı bir asimilasyon ya da sistemli bir "etnik temizlik" politikasıyla sorunu "çözme". Yirminci yüzyıl tarihi ve günümüzün gerçekleri, bu iki politikanın bile ancak belli sınırlarda bir sonuç verebildiğini göstermektedir. Türkiye'nin kendi cumhuriyet tarihi deneyimi bunun canlı örneğidir. Kürt sorunu bir yana, bizzat Kürt ulusunun varlığı, Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yok sayıldı ve buna sistemli ulusal baskıyla desteklenen sistemli bir asimilasyon politikası eşlik etti. Bu arada Türkiye toplumu kapitalist gelişme yolunda büyük bir ilerleme kaydetti. Ama sorun, Kürt ulusal sorunu, bugün tüm azametiyle ve her zamankinden daha yakıcı biçimde, tüm toplumun karşısında duruyor ve çözümünü dayatıyor.

Sonuç olarak ulusal sorun kökü tarihin ve toplumun derinliklerinde yatan nesnel bir sorundur. Bu niteliğinden dolayı da ne "yanından dolanmak" ne de "üzerinden atlamak" şansı vardır. "Teori"de esaslı bir yeri var mıdır, soruna yaklaşım "ilkesel" değerinde ve dolayısıyla stratejik önemde midir yoksa yalnızca belli somut durumlarda "taktiğin konusu" mudur, "sorun" mudur yoksa "dinamik" midir vb., vb. üzerine hiçbir sözde bilimsel tartışma, hiçbir "teorik" fikir jimnastiği, hiçbir boş laf cambazlığı, bu katı gerçeği değiştiremez.

### "LENİNİST İTTİFAKLAR STRATEJİSİ" VE "EZİLEN ULUSLAR"

Devrimde ittifaklar sorununun öznel bir "güç eksikliği"ni giderme arayışı olarak tanımlanması, sözünü ettiğimiz skandal sunuluşun yalnızca bir yönüydü. Aynı yaklaşımın öte yanında, ittifak mimarisinde köylülüğün yanı sıra "ezilen uluslar"ın ikinci bir "yedek güç" olarak, "hiyerarşinin eteklerindeki" ikinci bir müttefik olarak tanımlanması duruyordu.

Buna geçmeden önce girişte aktardığımız düşünceyi daha kısa biçimiyle yeniden hatırlayalım: "Leninist ittifaklar kavramı" diyordu, Aydemir Güler, "eşitlerin ittifakı" değildir. "Yedek güçler kavramlaştırması ittifak tartışmalarına zorunlu olarak eşlik eder." Yedeklerden ilki köylülük, ikincisi ezilen uluslardır. "Topraksız



köylülere toprak dağıtmak gibi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı da ittifak stratejisi çerçevesinde gündeme geldi."

Bütün bunlarla ittifak ilişkilerinde işçi sınıfı eşitlerden biri değil fakat öncü güçtür, dolayısıyla "hiyerarşi"nin tepesindeki benzersiz sınıftır denilmiş oluyor. Onca söz yığınıyla varılan bu pek derin düşüncüyü bir yana koyalım. (Benzer durumlar karşısında Stalin "Volga Hazar'a akar, atlar da yulaf yer" demeyi severdi). Bizi burada ilgilendiren, "leninist ittifaklar" stratejisinin sözü edilen "yedek güçler" bahsidir. Dolayısıyla "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı[nın] da ittifak stratejisi çerçevesinde gündeme gel"miş olduğu iddiasıdır.

Konu, Lenin üzerinden Bolşeviklerin izlediği stratejik çizgi olduğuna göre, biz de bir kez daha dosdoğru Lenin'e başvuralım:

"Proletarya, kuvvet yoluyla otokrasiyi ezmek ve burjuvazinin tutarsızlığını etkisiz hale getirmek için köylü yığınlarıyla ittifak kurarak demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir. Proletarya, kuvvet yoluyla burjuvazinin direncini kırabilmek için, köylülüğün ve küçük-burjuvazinin kararsızlığını etkisiz hale getirmek için, halkın yarı-proleter unsurlarıyla ittifak kurarak sosyalist devrimi başarmalıdır." (Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği, Sol Yayınları, 5. Baskı, s.119-20, pasajın tümüne vurgu Lenin'in...)

Burada kesintisiz devrimin birbirini izleyecek aşamaları için sunulan ve bütünü içinde tarih tarafından doğrulanan ikili bir stratejik plan var. Lenin, 1905'te ortaya koyduğu bu ikili stratejik plana devrimin zaferine varan tüm tarihsel süreç boyunca sadık kalmış, onu yazılanın-

da sayısız kez yinelemiştir. Devrimin zaferinin ardından ise, Kautsky ile girdiği o ünlü polemikte, aynı ikili stratejik planın tarihsel olaylar tarafından bütünü içinde doğrulandığını özellikle vurgulamıştır:

"Her şey tastamam dediğimiz gibi olup bitti. Devrimin gelişmesi düşüncemizin doğruluğunu gösterdi. İlk, krallığa [monarşiye] karşı, büyük toprak sahiplerine karşı, feodaliteye karşı, 'tüm' köylülük ile birlikte (ve devrim o evrede burjuva, burjuva demokratik kalır). Sonra, yoksul köylülük ile, yarı-proletarya ile, bütün sömürülenler ile, zengin köylüler, kulaklar, vurguncular da içinde, kapitalizme karşı; ve devrim bu evrede de sosyalist duruma gelir." (Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, 5. Basım, s.87, vurgular Lenin'in)

Lenin burada, devrimin her iki aşaması için 1905'te ortaya koydukları stratejik şemanın bütünü içinde doğrulandığını vurgularken, İki Taktik başlıklı eserine (dolayısıyla anılan eserden yukarıya aldığımız pasaja) özellikle dikkat çeker. Bu ele alışı o tarihten (1905) itibaren "yüzlerce binlerce kez" yinelediklerini vurgular.

Aydemir Güler'in iddiasını ele almak için bu kadarı yeterlidir. Şimdi en sade şekilde soralım: Tarih tarafından doğrulanmış da olan bu stratejik şemada ikinci "yedek güç" olarak seçildikleri söylenen o "ezilen uluslar" nerede? Basitçe yanıtlayalım: Hiçbir yerde! Lenin'in sınıflar mevzilenmesi şemasında böyle bir "yedek güç" yok. Neden peki? Çünkü çok uluslu bir devlet olan Çarlık Rusya'sında, Bolşevikler bir kural olarak sınıfsal ilişkileri, dolayısıyla da devrimde sınıfların mevzilenmesini, milliyet ayrımı yapmaksızın ele alıyorlardı. Tutarlı marksistler

olarak başka türlü de davranamazlardı. Yukarıya aktarılan stratejik plandaki tüm sınıflar, ezen-ezilen ayrımı gözetmeksizin, "halklar hapishanesi" bünyesindeki tüm milliyetlerden sınıflardır. Proletarya tüm milliyetlerden proletarya, köylülük tüm milliyetlerden köylülük ve elbette burjuvazi tüm milliyetlerden burjuvazidir.

Bu durumda devrimin stratejik planında, dolayısıyla devrimci sınıfların öncü sınıf ve yedek güçlerden oluşan mevzilenmesinde, "ezilen uluslar" gibi bir kategoriye yer olamazdı. Olsaydı eğer, bu basitçe bir sınıf işbirliği çizgisini yansıtır ve bu durumda devrim stratejisi tanımlı tümüyle boşlukta kalırdı. Kapitalizmin az çok gelişmiş bulunduğu çok uluslu bir ülkede, ulusal ezilmişlik ulusun tümünü kesen bir olgu olsa da, ezilen bir ulus çıkarları taban tabana zıt sınıflardan oluşur. Ve devrim süreçleri söz konusu olduğunda, sınıfsal kutuplaşmanın her iki kutbundaki sınıflar için belirleyici olan, sınıfsal konum ve çıkarlardır. Ulusal ezilmişlikten kaynaklanan duyarlılık da buna göre şekillenir. Ezilen ulusların büyük toprak sahipleri ve burjuvazisi kendi sınıf çıkarları için ezen ulusun büyük toprak sahipleri ve burjuvazisi ile birlikte hareket ederlerken, tersinden ezilen ulusların işçileri ve emekçileri de ezen ulusun işçileri ve emekçileriyle birleşmeye eğilim duyarlar ve mücadele geliştikçe açık biçimde buna yönelirler (Bunu Türkiye'nin kendi devrimci deneyiminden bile anlamak mümkündür).

Duruma göre daha sonra örnekleyeceğimiz gibi, Rusya'da devrim tarihi bu temel önemde gerçeği bütünü içinde doğrulamıştır. Şubat Devrimi'nin ardından ezilen ulus burjuvazilerinin kendi



ulusal devletlerini kurmaya yönelmeleri, büyüyen devrim karşısında ulusal kılıf içinde yeni bir sınıfsal yönelimden, dolayısıyla kendi sınıfsal egemenliklerini bu kez “bağımsız ulusal devlet” formu içinde sürdürme istek ve iradelerinin yansımasından öte bir şey değildir. Finlandiya’dan Kafkas ülkelerine, Polonya’dan ve Ukrayna’dan Türkistan Hanlıklarına kadar tümünde de durum buydu. Sonucu Ekim Devrimi’ni izleyen dönemde iç savaş biçimini alan dört yıllık sert sınıflar mücadelesi belirledi. Ezilen ulus burjuvazisi ve büyük toprak sahiplerinin üstün geldiği yerlerde (Finlandiya, Polonya, Baltık ülkeleri...) emperyalizm ile sıkı işbirliği içinde yeni burjuva ulusal devletler ortaya çıkarken, işçilerin ve köylülerin üstün geldiği yerlerde ise yeni Sovyet cumhuriyetleri kuruldu ve bunların birleşmesiyle bir Sovyet cumhuriyetleri federasyonu, giderek Sovyetler Birliği şekillendi.

Rusya’da devrim tartışmaları, dolayısıyla devrimde sınıfların mevzilenmesi, dolayısıyla “ittifaklar sorunu”, 1905 Devrimi’ni önelemektedir. Fakat bu ilk devrimin patlak vermesiyle birlikte, konuya ilişkin inceleme ve tartışmalarda, denilebilir ki gerçek bir patlama yaşandı ve bu yenilgiyi izleyen yıllarda da sürüp gitti. Dışardan Kautsky gibileri bu tartışmalara ayrıca katıldılar. Lenin bu dönemde sınıf ilişkilerine ve ittifaklara, dolayısıyla devrimdeki güç mevzilenmesine ilişkin olarak çok sayıda kitap, broşür ve yazı kaleme aldı. Ama bunların hiçbirinde “yedek güçler kavramı” içinde bir “ezilen uluslar” kategorisinin anıldığını göremezsiniz. Yedek güç olarak “ezilen uluslar” kategorisi bir yana, ulusal sorun üzerine doğru dürüst bir değinme bile yoktur bu yıllardaki inceleme ve tartışmalarda. (Parti programının ulusal soruna ilişkin 9. Maddesi ya da Bund üzerine tartışmalar, devrim öncesinden devralınmış parti içi tartışmaların bir uzantısıdır.)

Rusya’da ulusal hareketlenmelerin, dolayısıyla ezen ve ezilen ulus milliyetçiliğinin boy göstermeye başladığı tarih, yeni bir devrimci yükselişin de yaşanmakta olduğu 1913 yılıdır. Ve hatırlatmış bulduğumuz gibi, bu aynı zamanda, 1905 fırtınası içinde köylü sorunu üzerinden tüm yaratıcılığını ortaya koymuş bulunan Lenin’in, bu kez ulusal sorun üzerinden aynı türden bir yaratıcılık ve verimlilikle ortaya çıkmaya yöneldiği tarihtir. Devrimin şu veya bu temel önemde sorununun yakıcı biçimde kendini hissettirmeye başladığı her durumda, düşünsel yaratıcılığı ve üretkenliği ile ön plana geçmek, böylece etkisi kuşaklar boyu sürecek kalıcı ürünler vermek, Lenin’in benzersiz bir özelliğidir.

Dolayısıyla, “ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı[nın] da ittifak stratejisi

çerçevesinde gündeme gelmiş” olduğu iddiası, basitçe Aydemir Güler’in bir uydurmasından ibarettir. Buraya kadar söylenenler bunu yeterli açıklıkta görebilmek için pekâlâ yeterli sayılabilir. Ama hiç de masum saiklere dayanmayan (ki konumuz açısından önemi de buradan gelmektedir) bu uydurmayı incelemeye devam etmek durumundayız.

### TARIM PROGRAMI, ULUSAL PROGRAM VE TOPLUMSAL SINIFLAR

Aydemir Güler’in “Leninist ittifaklar mimarisi”nde köylülükte birlikte “yedek güç” payesi verdiği “ezilen uluslar” sorununa, bir de her iki soruna ilişkin Bolşevik programlar üzerinden bakabiliriz.

Lenin, 1902 ilkbaharı gibi erken bir tarihte, kendi özel açıklamasına göre o sıralar patlak verecek olan köylü ayaklanmalarından da önce, daha sonra *Zarya*’da yayınlamak üzere “tarım programı” üzerine nispeten uzun bir polemik metni kaleme aldı. Burada, 1905 Devrimi deneyimi ışığında tarım ve köylü sorununda daha bir açıklık kazanacak hemen tüm temel fikirlerin ortaya konulduğu bu metinde, devrim stratejisi içinde kırsal sınıfların mevzilenmesine ilişkin özel bir şema sunmaz ama bunun tüm unsurlarını genişçe gerekçelendirir. Tam da 1905 Devrimi’nin patlak verdiği günlerde (eski takvimle 11 Ocak’ta) yayınlanan “*Narodizmden Marksizme*” başlıklı makalesinde ise, devrimin her iki aşamasını da gözeterek tarım proletaryası eksenli sınıf mevzilenmesini formüle eder:

“*Serfliğin kalıntılarına karşı, otokrasiiye, papazlara ve büyük toprak sahiplerine karşı burjuva köylülükte birlikte; genel olarak burjuvaziye karşı ve özel olarak burjuva köylüye karşı, kent proletaryası ile birlikte; kır proletaryası için tek doğru slogan budur; bugün Rus sosyal-demokrasisi için tek doğru tarım programı budur. İkinci Kongremizin kabul ettiği program budur. Burjuva köylüyle demokrasi için, kent proletaryası ile sosyalizm için...*” (*İşçi Sınıfı ve Köylülük*, Sol Yayınları, 1. Baskı, s.164-65)

Burada sorun, kırsal alanda temel sınıflar ilişkisi ve karşıtlığı üzerinden, dolayısıyla tarım proletaryası eksenli konulduğu için, devrimin ikinci aşamasındaki “yedek güç” olan yoksul köylülük ve öteki yarı-proleter katmanlar ayrıca anılmaz. Bunun bir önemi de yok. Burada önemli olan, Lenin’in tarım programını devrimde bir sınıflar ilişkisi ve mevzilenmesi planına bağlamış olmasıdır. Sınıf ilişkileri şemasında anılan tüm sınıflar, bir kez daha, ezen-ezilen ayrımı gözetilmeksizin tüm milliyetlerden sınıflardır.

Oysa devrimde sınıf mevzilenmesine dayalı bu türden bir sunuluşu, “ulusal sorun programı” üzerinden hiç de göremi-

yoruz. Sorunun doğası gereği de göremeyiz. Kemal Okuyan ve Aydemir Güler’in aksi yöndeki tüm iddialarına rağmen, Leninizmin ulusal sorun programı temelde bir dizi ilkenin ya da ilkesel yaklaşımın formülasyonuna dayanır. Ulusal sorunun doğası gereği, stratejik çerçevede sınıf ilişkilerine yer vermez. Yalnızca soruna ilişkin temel “ilkesel” esasları ortaya koymakla yetinir. 1913’teki parti konferansında kabul edilen özgül ulusal sorun programında olduğu gibi, 1917 Nisan Konferansı’nda ortaya konulan “*Ulusal Sorun Hakkında Karar*”da da gördüğümüz tam olarak budur.

Örneğin, Nisan Konferansı’nın ulusal soruna ilişkin kararlarının en başına, ki bu Lenin’de değişmez bir tutumdur, ulusların kaderlerini tayin hakkı konulmuş ve bunun kapsamı ve anlamı şu şekilde tanımlanmıştır:

“*Rusya’yı oluşturan bütün ulusların özgür iradeleriyle ayrılmaları ve bağımsız devlet kurma hakları tanınmalıdır. Onlara bu hakkı tanımayı yadsımak ya da bu hakkı pratikte gerçekleştirici önlemleri almamak, elkoyma ya da ilhak siyasetini desteklemekle birdir. Çeşitli ulusların işçileri arasında tam bir dayanışma sağlanmasını ve ulusların gerçekten demokratik bir çizgide birbirine yaklaştırılmasını, ancak ve ancak proletaryanın, ulusların ayrılma hakkını tanımaması güven altına alabilir.*” (*Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Sol Yayınları, 2. Baskı, s.271)

Ulusal sorun söz konusu olduğunda Lenin’de ilke aramayı bulamazsınız diyen Genel Sekreteri hatırladınız mı? Ulusal sorunun ele alınışına ilişkin esasların daha bu ilkinde en az üç ilkesel yaklaşım bir çırpıda sıralanabilir.

1- Proletarya her türden ulusal köleliğe, baskıya ve eşitsizliğe kesin olarak karşı çıkmak zorundadır.

2- Çeşitli milliyetlerden proletaryanın kendi arasında tam ve sağlam bir enternasyonalist birlik ve dayanışma kurabilmesi, ezilen ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını tutarlı biçimde ve içtenlikle (pratikte!) savunabilmesine sıkı sıkıya bağlıdır.

3- İlk iki maddede tanımlanan konularda açıklık ve tutarlılık, bu konularda izlenen pratik üzerinden yansıyacak olan içtenlik, “ulusların gerçekten demokratik bir çizgide birbirine” yakınlaşabilmelerinin, dolayısıyla ezilen ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını birlik doğrultusunda bir irade ve tercih olarak kullanabilmelerinin, biricik gerçek olanı ve güvencesidir. Ne diyordu Lenin, Plehanov’un 1902’deki sözlerinin özünü 1914’te özetlerken: “*Proleterlerin birliği için, onların sınıf dayanışması uğruna, ulusların ayrılma hakkını tanımalı-*

yız.”

Aydemir Güler bize, “ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı[nın] da ittifak stratejisi çerçevesinde gündeme” geldiğini, amacın ezilen ulusların devrim stratejisine “yedek güç” olarak kazanılması olduğunu söylemişti. Oysa leninist ulusal sorun programının ilkesel esaslarında gördüğümüz başka bir şeydir. Örneğin yukarıya aldığımız ilk madde üzerinden bu, farklı milliyetlerden proletaryanın sağlam birliğini enternasyonalist bir zemin üzerinde kurabilmektir. Böylece bununla halkların demokratik yakınlaşmasını, kardeşliğini ve giderek devrimci birliğini güvence altına alabilmektir.

Daha 1902’de, henüz bir sosyal-şoven değil de samimi bir marksist olduğu bir dönemde, ne diyordu Plehanov? Ulusların kaderlerini tayin hakkını programımıza açık ve net bir biçimde koymazsak eğer, uluslararası sosyalizmin “*birlik çığlığı olan ‘Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!’ sloganı, bizim ağızımızda utanmazca bir yalan haline gelir.*”

Bolşeviklerin Nisan Konferansı’nın ulusal soruna ilişkin ilk hükmünü alınız, Plehanov’un bu ilkesel vurgusuyla birleştiriniz ve SİP liderlerinin ortada bir ilke sorunu yok, duruma göre değerlendirilebilecek sıradan bir “taktik sorun” var söylemiyle, dolayısıyla da parti programlarında kendi kaderlerini tayin hakkına yer vermemeleriyle karşılaştırınız.

Düşünce ve ruh ikizleri, ulusal sorun bahsinde “ilke”leri anmaktan özellikle kaçınırsalar da, gerçekte örneğin, bir devletin sınırları içinde milliyet ayrımı gözetmeksizin tüm işçilerin her düzeyde sınıfsal/örgütsel birliğinin ilkesel önemini vurgulamayı ihmal etmezler. Zira bu, işin görünürde işlerine gelen yanındır. Ama Lenin’in döne döne, programın ulusal soruna ilişkin bölümünün en başına, en açık ve en net bir biçimde yazılmalıdır, dediği ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına gelince, bunun istiyorlarsa ayrılmak ve ayrı bir devlet kurmak hakkı olduğu ilkesel yaklaşımına gelince, yan çiziyorlar ve bunu olayların seyrine bağlı olarak ele alınabilecek “taktik” bir ayrıntı olarak sunmak yoluna gidiyorlar. Çünkü ulusal sorunda sosyal-şoven bir konumdadırlar ve buna uygun düşen bir çizgi izlemektedirler. İşçi sınıfının enternasyonalist devrimci sınıf birliğinin ancak ezilen ulusların ayrılma hakkının açık ve kesin bir biçimde savunulmasıyla, dahası bu alandaki içtenliğin her günkü pratik çalışma içinde ayrıca kanıtlanmasıyla olanaklı olabileceğini, üstelik üzerine “sadakat” yemini eder gördükleri “Leninizm”in tüm açık uyarılarına rağmen, görmezlikten bilmezlikten gelmektedirler.

(Devam edecek...)



# Ukrayna krizi savaş çığırtkanlığı ile tırmandırılıyor

A. Vedat Ceylan

Ukrayna üzerinden yaşanan uluslararası kriz yeni boyutlar kazanarak tırmanıyor. Rusya'nın NATO'dan "güvenlik garantisi" talebine aldığı olumsuz yanıt, soruna yeni bir boyut kazandırdı. ABD ve NATO savaş kışkırtıcılığı yapmaya devam ediyorlar. Ukrayna'nın şubat ayında Rusya tarafından işgal edilebileceği iddia ediliyor. Aynı iddia ocak ayı için de ileri sürülmüştü.

Ukrayna'nın Rusya ile yaşadığı krizde, ABD ve İngiltere'nin Rusların her an Ukrayna'ya bir işgal harekâtı başlatabileceğine dair açıklamalar yapması, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski'nin tepkisiyle karşılaştı. Zelenski bile, ABD ve Avrupa'yı "savaş çığırtkanlığı" yapmakla itham etti. 31 Ocak'ta toplanan BM Güvenlik Konseyi'nde ABD'nin isteği ve zorlaması ile Ukrayna için olağanüstü bir oturum yapıldı. Buradan da karşılıklı suçlamalar dışında bir şey çıkmadı.

Tırmandırılan Ukrayna krizi göz önüne alındığında, gerek Ukrayna yönetiminin gerek NATO, ABD ve AB'nin gerekse de Rusya'nın çözüm odaklı bir yaklaşımdan yoksun oldukları görülüyor.

1989 çöküşünden bu yana, NATO ile Rusya arasında Ukrayna krizinde olduğu kadar büyük bir askeri karşı karşıya geliş yaşanmadı. NATO, AB'nin doğu sınırı boyunca ve Akdeniz'de askeri varlığını savaş gemileri ve uçaklarının yanı sıra asker sayısı ve bir dizi silah sistemleriyle artırıyor. ABD'nin sadece Almanya'da 35 bin askeri olmasına rağmen, ek olarak ABD'de 8 bin 500 askerine "yüksek alarm" emri verdi. Bu emre, Joe Biden'ın, "Baltık Devletleri ve Doğu Avrupa'ya daha fazla savaş gemisi ve uçak göndermeyi düşünüyoruz" açıklaması eklendi. Danimarka, Baltık Denizi'ne bir savaş gemisi gönderdi ve F-16 savaş uçaklarını Litvanya'da konuşlandırdı. İspanya'dan "NATO'nun daimi deniz kuvvetlerine savaş gemileri ile destek verme" açıklamasının yanı sıra, "Bulgaristan'a savaş uçaklarının gönderilmesi düşünülüyor" açıklaması geldi.

NATO, Fransa'nın da Bulgaristan'a asker göndermeye "gönüllü" olduğunu duyurdu. Bir dizi NATO ülkesi de Ukrayna'ya silah ve askeri teçhizat yığınağını sürdürüyor. ABD ve AB yanlısı Ukrayna son iki yılda AB'den ve ABD'den hatırı sayılır miktarda mali ve askeri yardım aldı.

Ukrayna'yı işgal etmeye hazırlan-



makla suçlanan Rusya'nın, Ukrayna sınırına yüz bin civarında asker yığıldığı ve askeri hareketliliğini artırdığı iddia ediliyor. Moskova bunu yalanlıyor, NATO ve ABD'ye "Kanıtın var mı" diye soruyor. 2014 yılında Rusya, Karadeniz'e bir kapı açtı ve Kırım yarımadasını yeniden kendi topraklarına kattı. Ukrayna'nın doğusundaki Donetsk ve Luhansk'ı çevreleyen maden bölgelerinde Rus yanlısı "ayrılıkçılara" istihbarat ve askeri destek sağlamaya devam ediyor.

Rusya; Belarus ve Kazakistan'daki gibi emek düşmanı diktatör rejimlere destek vererek, bölgedeki nüfuzunu güvenceye alıyor. Bu Rusya'nın ABD, AB ve NATO'nun eski Sovyetler Birliği topraklarında etkilerini artırma ve Rusya'yı kuşatma politikasına bir yanıtı olarak ortaya çıkıyor.

NATO'nun, Baltık ülkeleri gibi Rusya ile sınır ülkeleri de dahil olmak üzere üye ülkeler sayısını 16'dan 30'a çıkararak Orta ve Doğu Avrupa'ya doğru genişlemesi, bugüne kadar var olagelen "jeopolitik uyumun" bozulmasının en önemli sebeplerini oluşturmaktadır. ABD, AB ve NATO hamleleriyle bir nevi Rusya'yı Ukrayna'ya müdahale etmek zorunda bırakmanın yolunu dölüyorlar. Rusya'yı Ukrayna'da oyalayarak esas "tehlikeli düşman" Çin'i kısıp almanın hesabındalar.

Rusya'nın Ukrayna'yı olası işgalini "saçmalık" olarak niteleyen ve "Çin Rusya'dan daha büyük bir tehdittir. NATO Çin'e karşı mücadelede Rusya'yı kazanmalıdır" diyen Alman donanma komutanı Koramiral Schönbach'ı istifaya götüren o "kabul edilemez" açıklaması, bu "gizli planın" beyanı olmuştu. ABD'nin Alman

asker Schönbach'ın 'ifşa' ettiği plan çerçevesinde hareket ettiğini bütün taraflar biliyor. ABD Ukrayna'da "barışçıl" bir çözümden yana değil. Tam teresine Afganistan hezimetini iyice sarsılan hegemonyasını yeniden tesis etmek için Ukrayna krizini iyi bir fırsat olarak görüyor. Ve uzun süredir "bu plan" odaklı hareket ediyor.

ABD dış istihbarat örgütü CIA'nın ABD'de 2015'ten bu yana "seçkin Ukrayna özel harekât kuvvetleri ve istihbarat personeline eğitim verdiğinin" ABD basınına yansımaları/yansıtılması, Washington'un "bu plan" odaklı hareket ettiğini doğruluyor ve "on yıllarca sürececek bir çatışmalı ortamdan" bahsediliyor.

ABD, Ukrayna krizini fırsata çevirerek ve AB'yi de arkasına alarak, sarsılan imajını yeniden tesis etmek istiyor. Ancak AB ülkelerinin önemli bir bölümü buna çok istekli görünmüyor. ABD ve İngiltere'nin yanı sıra, bazı AB ülkeleri Ukrayna'ya silah ve mühimmat göndermede cömert davranırken, AB'nin omurgasını oluşturan Almanya, ordusunun eski miğferlerini göndermekle, Fransa ise "askeri yardım yapmaya gönüllü" olduğunu açıklamakla yetindi. Almanya ve diğer bazı Avrupa ülkelerinin "gönülsüzlüğü" ABD'nin "bu planında" AB'yi firesiz arkasına almakta başarısız olduğunu gösteriyor.

Dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip olan Rusya; Ukrayna ve Baltık ülkelerine olduğu gibi Japonya ve Çin'e de komşudur. ABD Ukrayna krizini tırmandırarak, Rusya'yı Ukrayna'ya girmeye mecbur bırakıp, "on yıllarca sürececek bir çatışmalı ortamda" tutmanın ve yıpratmanın hesabını yapmaktadır. Ukrayna'da "Rusya için" bir "bataklık", bir "Vietnam"

yaratılarak, Rusya'yı Pasifik cephesinden uzak tutmanın hesabı yapılıyor. Ukrayna Devlet Başkanı Zelenski'nin ABD ve Batıyı "savaş çığırtkanlığı" yapmakla itham eden tepkisi bu hesaplar ışığında değerlendirildiğinde, tepkinin itham etmekten öte olduğu anlaşılıyor.

ABD ve İngiltere ile AB'nin "gönüllü" ülkeleri tarafından, Ukrayna'nın doğusunda, Donbass bölgesi ve civarında Ukrayna ordusunun yanı sıra, Pentagon tarafından özel eğitilmiş faşist çetelere silah ve mühimmat sevkiyatı yapılıyor. Bu bölgede Rusya'nın dahil olmak "zorunda kalacağı" bir savaşın alt yapısı özenle oluşturuluyor. "Ukrayna bataklığına" çekilen Rusya, askeri ve ekonomik olarak yıpranacak ve Çin'e yardıma gidecek gücü kalmayacak. ABD ve NATO'nun hesabı bu yönde. Rusya ve Çin, ABD ve NATO'nun bu hesabını elbette biliyorlar. ABD ve NATO'nun "evdeki hesabı" yaratılmak istenen "Ukrayna bataklığına" uyar mı sorusunun cevabı, Rusya ve Çin'in yapacağı hamlelere bağlı.

## UKRAYNA KRİZİNİN EKONOMİK BOYUTU

Ukrayna krizinde, dünyanın en büyük petrol üreticisi ABD ile dünyanın ikinci büyük petrol üreticisi Rusya, jeostratejik üstünlük ve pazar alanlarını genişletme kavgasında karşı karşıya gelmiş bulunuyorlar.

ABD'nin Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'ya neredeyse hiç petrol ve gaz ihracatı yok. Almanya'nın ABD'den ham petrol ithalatı 2017 ile 2020 arasında beş kat artmasına rağmen, bu ithal edilen tüm ham petrolün



sadece yüzde 4,3'üne denk geliyor. Rusya'nın bu pazardaki payı yüzde 29. Doğalgaz söz konusu olduğunda, Rusya'dan yapılan ithalatın payı yarıdan bile fazladır.

ABD, bir yandan Almanya'daki pazarını genişletmek, diğer yandan büyük ölçüde hammadde ihracatı ile finanse edilen Rusya'yı zayıflatmak istiyor. Bu nedenle yıllardır Kuzey Akım 2 boru hattı projesini engellemek için elinden geleni yapıyor. ABD'nin tüm yaptırımlarına rağmen, Kuzey Akım 2 boru hattı projesi yılbaşından kısa bir süre önce tamamlandı. Yeni Alman hükümetinin Ukrayna krizindeki gelgitleri nedeniyle Kuzey Akım 2 boru hattı hala faaliyete geçmiş değil.

Ancak Ukrayna krizi fiili bir çatışmaya dönüşür ve Almanya da aktif taraf olursa, Rusya Avrupa'ya akan gazı kesebilir. Bu Almanya'da, dolayısı ile Avrupa'da enerji fiyatlarında aşırı bir tırmanışa yol açar. Fiili bir askeri karşı karşıya geliş, sadece Ukrayna ve Doğu Avrupa'yı değil, Almanya ve Batı Avrupa'daki nüfusun büyük çoğunluğunu da etkileyebileceği belirtiliyor.

### BM GÜVENLİK KONSEYİ TOPLANTISI

ABD, Ukrayna krizini görüşmek için talep ettiği olağanüstü oturum öncesi, "Burada Rusya'nın diplomatik çözüm için hala bir şansı var" dese de çıkan sonuç çözümsüzlüğün çözümü oldu.

Rusya, NATO'dan "güvenlik garantisi" talebine olumsuz yanıt almış olmasına rağmen, BM Güvenlik Konseyi toplantısı öncesi "güvenlik garantileri" taleplerine yenisini ekledi.

Şimdi sadece NATO'dan değil, AGİT'ten de "güvenlik garantisi" talep ediyor Rusya. ABD, Rusya'nın "Avrupa'nın güvenliğini gözetin" yazılı bir belgeyi Washington'a sunduğunu duyurdu. Ancak belgenin içeriği hakkında bilgi verilmedi. Rusya ise böyle bir belge yok diyor.

BM Güvenlik Konseyi toplantısı sonrası öncesini işaret ediyordu, öyle de oldu. Taraflar kaldıkları yerden birbirlerini suçlamaya devam ettiler. ABD, Rusya'nın kara kuvvetlerine ek olarak deniz kuvvetlerinde de büyük bir hareketlilik yaşandığını açıkladı.

Rusya, ABD'yi savaş histerisi yapmakla suçladı. ABD İngiltere ile birlikte savaş çığırkanlığını azami ölçüde tırmandırıyor.

İngiltere, Doğu Avrupa'daki askeri varlığını daha da artıracığını açıkladı.

Bu krizde olası askeri bir karşı karşıya geliş ne AB'nin ne Rusya'nın ne de Ukrayna'nın yararına.

Kazanani olmayacak bir savaş için taraflar mermiyi namluya sürmüş, birilerinin ateş emrini bekliyorlar.

# Pandemide ipin ucu kaçtı

C. Ozan



Korona pandemisinin ortaya çıkışından bu yana iki yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen, pandemi tüm dünyanın en önemli gündemi olmaya, ekonomileri felç etmeye, kitlesel can almaya, toplumların psikolojini alt üst etmeye ve insanların gelecek kaygılarını büyütme devam ediyor.

Dünya çapında bir salgın durumu olması itibarıyla pandeminin kendisi başlı başına kötü bir durum. Fakat onu asıl kötü yapan, onun kapitalist sistem altında gündeme gelmiş olmasıdır. Zira kapitalizmin küreselleşmede kaydettiği aşama insan faaliyetleri ile hareketlerini en üst boyuta çıkarmıştır. Bu durum, kapitalist ülkelerin ciddi önlem almamasıyla birleşince, pandemiyi insanlık için bir felakete dönüştürüyor.

Pandemi altında geçen iki koca yıl boyunca, daha en baştan dile getirilen bir gerçeğe, "Virüs değil, kapitalizm öldürür" gerçeğine döne döne tanık olduk. Tüm dünyada kapitalist ülkelerin aldıkları sözde tüm önlemler, toplum sağlığını değil, kapitalist tekellerin kârlarını ve çıkarlarını korumaya dönük oldu. Kapitalist düzenin insan sağlığını ve yaşamını hiçe sayan bu insanlık düşmanı yaklaşımı hala tüm pervasızlığıyla devam ediyor. Virüs yayılma alanı buldukça mutasyonlar geçirerek döne döne karşımıza çıkmaya devam ediyor. Alfa, beta, gama, delta ve nihayet omikron varyantının yol açtığı dördüncü dalga ile birlikte pandemide şimdiye kadarki en vahim durum yaşanıyor. Vakalar dünyanın hemen tüm ülkelerinde pik yapmış durumda. Aşı sayesinde ve omikronun şansa daha az ölümcül olması ölüm vakalarını azaltan bir rol oynasa bile, başta yaşlı insanlar olmak üzere,

toplumda risk grubundaki insanlar için durum değişmiyor. Şimdilerde uygulanan sürü bağışıklığı politikasından dolayı bu insanlar bile ölümlerin kucağına atılıyorlar. Bu politikanın kendisi, sürü bağışıklığından da öte, tabiat için doğal bir işleyiş yasası olan, fakat toplumlar söz konusu olduğunda faşizan bir uygulama olan "doğal seleksiyon"a, yani en zayıfların elenmesine denk düşmektedir.

### AKIL DIŞI BİR SİSTEMDEN MANTIKLI ÇÖZÜM ÇIKMAZ

Kapitalizmin emekçi düşmanı, insanlık düşmanı veya akıl dışı bir sistem olması, sadece onun toplum sağlığını hiçe sayan; karı, rekabeti ve sermaye birikimini esas alan bir sistem olmasından ileri gelmiyor. Kapitalizm kendi sınırları içinde ve kendi işleyiş mantalitesi itibarıyla de mantıksız bir sistemdir. Eğer kapitalistler pandeminin daha başında gerekçelerden tüm dünyada eş zamanlı ve etkili önlemler almış olsalardı, belki de şimdi pandemi gündemden çıkmış olacaktı. Bu durumda en fazla iki aylık bir tam kapanmanın getireceği "ekonomik kayıpla" pandemi geride bırakılabilirdi. Fakat burjuvazi ne yaptı? "Ekonomik kaybı" en aza indirme bahanesiyle gerçek önlemlerden imtina ederek, süreci yıllara yaydı. Pandemi sürece yayıldıkça, ekonomik faturası gittikçe katlandı. Şimdi gelinen yerde tüm dünyada, iki yıl boyunca sözüme ona pandemi ile mücadele için harcanan paralar, iki aylık kapanmanın yol açacağı kayıpla kıyas kabul etmeyecek düzeyde yüksektir. Yani kapitalizm, kâr söz konusu olunca o kadar gözü dönen bir sistem ki, uzun vadeli çıkarlarını bile

düşünemeyecek kadar akıl dışı davranabilmektedir.

"Normale" dönmek için acele edenler, sadece toplumsal kaynakları boşa savurmakla kalmadılar, önlenebilir ölümleri engellemeyerek insan yaşamını da hiçe saymaya devam ettiler. Bütün bunlara, toplumların sosyal ve psikolojik dokusunda meydana gelen tahribatın yarattığı ağır faturayı da eklemek gerekiyor elbette. Örneğin, dünyanın önde gelen ekonomilerinden biri olan Almanya'da zirve yapan korona vakaları, kurumsal işleyiş, aynı anlama gelmek üzere toplumsal yaşamı adeta felç etmiş durumda. Eğitim, sağlık, bürokrasi, üretim alanlarında ve tedarik zincirinde ciddi aksamlar söz konusu. Yetkililer belli başlı alanlardaki iş kaybının halihazırda %15 civarında olduğunu söylerken, bunun önümüzdeki dönem %30'a varacağı ifade ediliyor. İş kaybında depresyon veya psikolojik hastalıkların yol açtığı rahatsızlıkların önemli bir rol oynadığı belirtiliyor. İnsan sağlığı söz konusu olunca son derece aymaz davrananlar, sıra işe gelince son derece yaratıcı kesiliyorlar. Tüm dünyada olduğu gibi, Almanya'da da karantina süresi 14 günden 7 güne düşürüldü. Hatta bazı durumlarda 5 günden sonra test negatifse işe gitmeyi salık veren kapitalistler de var. Daha da ilginç "iş karantinası" diye bir uygulama bile var. İşçilerin çalışırken birbirinden izole edilerek çalıştırılmasına dayanan bir uygulama bu.

Emekçiler pandemide, kapitalist devletler eliyle toplumsal kaynakların tekellerin kasasına akıtılması yoluyla soyulmadılar sadece. Aynı zamanda her türlü plansızlığın, denetimsizliğin yol açtığı çok çeşitli yolsuzluk ve vurgunlar



yoluyla da toplum soyuldu. Koruyucu ve hijyen maddelerinin tedariki ile testlerde yaşanan anarşi ve başıbozukluktan faydalanan fırsatçılar ciddi vurgunlara imza attılar. Mantar gibi türeyen hızlı test istasyonlarında binlerce kişi test edilmediği halde, edilmiş gibi gösterilerek, ciddi paralar iç edildi. Bu dalavere şimdilerde kısmen kontrol altına alınmış olsa bile, sayıları artırılan hızlı test merkezlerinin pandemi ile mücadele konusunda pratik ve bilimsel bir değeri bulunmuyor. Zira oldukça basit aparatlar olan hızlı testlerin doğru sonuç verip vermediği son derece tartışmalıdır. Buna rağmen pandemi ile mücadele adına milyonlarca euro bu merkezlere akıtılmaya devam ediliyor. Buna karşılık en kesin sonucu veren PCR testi, yeterince kit olmadığı gerekçesiyle, acil durumlar dışında yapılmıyor veya para karşılığı yapılıyor artık. Kısacası, şarkı sözlerindeki gibi, "Nerden baksan tutarsızlık, nerden baksan ahmakça" durumuyla karşı karşıyayız.

### RAPORLAR DA DÜZENİ İŞARET EDİYOR

Kapitalizmin toplum sağlığını ve başta emekçiler olmak üzere, insan yaşamını hiçe sayan niteliği, sistemin bazı kurumlarının hazırladığı kimi raporlar tarafından bile teyit ediliyor. Bunun son örneklerinden birisi, Almanya merkezli Kiel Dünya Ekonomi Enstitüsü'nün pandemi ile ilgili hazırladığı bir rapor oldu. Dünyanın en etkili 50 düşünce kuruluşu arasında gösterilen söz konusu enstitünün raporu İsveç, Norveç, Hollanda ve İngiltere'den bilim insanları tarafından hazırlandı.

Yakın zamanda yayınlanan raporda, 2020 yılında, ülkeler koronadan kaynaklı "aşırı ölümler" baz alınarak bir değerlendirilmeye tabi tutuluyor. Raporda, ölüm oranlarının en yüksek yaşandığı ülkeler arasında ABD, İngiltere, Brezilya, Hindistan, Türkiye, Polonya, Macaristan, Çekya, Slovakya, Meksika ve İsrail sayılıyor. Söz konusu listedeki 11 ülke "popülist" olarak niteleniyor. Başta ABD, İngiltere, Brezilya, Hindistan olmak üzere sayılan ülkelerde korona kaynaklı aşırı ölüm oranları %18 olurken, dünyanın geri kalanında bu ortalama %8'e tekabül ediyor. Yani tam on kat daha fazla ölüm yaşanmış. Buna sebep olarak ise, söz konusu ülke hükümetlerinin salgını ve bilimsel bulguları hor görmesi; "tepki çekmesi muhtemel" yasak kararları almakta imtina etmesi gibi olgular gösteriliyor. Yine bu aynı ülkelerde, diğer ülkelere göre 2020'de sokağa çıkma oranlarının daha yüksek olduğu belirtiliyor. Bu tutumun toplumda salgını, önlemleri ve yasakları ciddiye almamaya yol açtığı ifade ediliyor.

Raporda belirtilen ülkelerin hemen tümünün gerici-faşist iktidarlar ve kişi-



ler tarafından yönetilmesi hiç de tesadüf olmadığı gibi, tersine ortaya çıkan kara tablonun esas sebebi durumundadır. Erdoğan, Trump, Johnson, Bolsonaro, Modi, Orban gibi gerici-faşist figürlerin pandeminin ilk dönemlerindeki aymaz tutumları hala akıllardadır. Bizimkilerde "Pandemi bizi teğet geçecek" aymazlığı hakimken, Trump, Bolsonaro, Johnson, Modi, Orban gibi unsurlar ise pandemiyi yok sayarak, önlem almaya gerek olmadığını iddia ederek, maskesiz insanların arasına dalma şovları yapıyorlardı. Bahsedilen ülkelerin birçoğunun en zengin kapitalist ülkeler arasında yer alması ayrıca kayda değerdir. Bu da kapitalizmin sadece pandeminin sebebi olmakla kalmayıp, önlenmesinin önündeki en temel engel olduğunun belgesidir.

Dünyanın önde gelen bu "ünlü düşünce kuruluşları" kapitalizmin kör göze parmak bazı gerçeklerini rapor etseler bile, işlerine gelmeyen bazı gerçekleri de saklamaya özen gösteriyorlar. Mesele Çin, Küba, Vietnam vb. gibi ülkelerin pandemiyle mücadeledeki başarılarından hiç bahsetmiyorlar. Bu konuda bir rapor hazırlamak kimsenin aklına gelmiyor. Yani her ne olacaksa kapitalizm içinde olsun, kimsenin aklına kapitalizm dışı bir fikir gelmesin istiyorlar. Şu bir gerçek ki, Batılı emperyalistlerin "otoriter" olarak suçladığı Çin, Küba ve Vietnam gibi ülkeler pandemi ile mücadelede çok daha başarılı bir politika izlediler. Söz konusu ülkelerin elde ettiği sonuçlar, aynı nüfuslara sahip kimi Batılı ülkelerdeki sonuçlarla karşılaştırıldığında bu fark açık ortaya çıkıyor. Küba dışında, sayılan ülkelerin özelliği ise, bugün artık sosyalist politikaların bu toplumlarda hala bazı izlerinin kalmış olmasıdır. Başka bir deyişle sağlık hizmetlerinin henüz Ba-

tlı kapitalist ülkelerdeki kadar tekellerin yağmasına açılmamasıdır farkı yaratan. Son derece tali ve dar sınırlardaki bu örnek bile, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki belirgin yaklaşım farkını ortaya çıkarmaya yetiyor.

### OMİKRON SONRASI "NORMALLEŞME" Mİ?

Diğer varyantlara göre oldukça hızlı yayılan omikron, pandemiye hemen her ülkede vakaları şimdiki kadarki en üst seviyeye çıkardı. Aşının sağladığı korumayı bir yana bırakırsak, düzen bu varyantın diğerlerine göre daha az ölümcül olmasıyla avunmanın dışında tam bir iflas tablosuyla karşı karşıya. Uygulamadaki maske, mesafe, hijyen, test gibi sözüm ona önlemlerin hiçbiri pandemiyi önleme kabiliyetine sahip değil. Karşı karşıya bulunduğumuz 4. dalga ve pik yapan vaka sayıları bunu kanıtıyor. Burjuva politikacılar her gün durumun ne derece vahim olduğunu söyleyip, toplumu daha üst perdeden uyarırken, hayat neredeyse "normal" seyrinde akmaya devam ediyor. Okullar, çocuk yuvaları, işyerleri, toplu taşıma araçları, kültürel ve sportif etkinlikler hastalığın hızla yayıldığı zeminler olmaya devam ediyor. Alınan tüm önlemler, halkta toplum sağlığı korunuyormuş yanılsaması yaratmaya dönük ikiyüzlülük ve tutarsızlıklar silsilesinden ibarettir. Sahte önlemler bireylerin yaşamını eziyete çeviren bir yükten ve süreci uzatmaktan başka bir rol oynamıyor.

Burjuva düzen halihazırda pandemiye karşı sürü bağışıklığı politikası uyguluyor. Bu da düşünülmüş ve ilan edilmiş bir politika değil aslında. Her şey kendi haline bırakıldığı için, pratikte yaşanan buna denk düşüyor. Kaldı ki virüse ikinci kez yakalananlar sürü bağışıklığının da

işe yaramadığını gösteriyor. Pandemiye ipin ucu iyice kaçmış bulunuyor. Toplum, nasılsa virüs herkese bir şekilde bulaşacak düşüncesine alıştırlarak, önlemler gittikçe önemsizleştiriliyor. Bu şekilde toplumdaki yaşlı ve risk grubundaki insanlar gözden çıkarılıyor. Adeta "Ölen ölür, kalan sağlarla yola devam" anlayışıyla hareket ediliyor. Kapitalizm iğrenç yüzünü bir kez daha gösteriyor. Bu şekilde toplumlar sürgit pandemilerle ve aşularla yaşamaya adım adım alıştırlıyor. Bundan kaynaklı hastalıklar ve ölümler gittikçe kanıksatılıyor.

Bir yandan bunlar yaşanırken, öte yandan omikron sonrası hayatın normale döneceği propaganda ediliyor. Omikronun öncesindeki varyantlara göre daha az tehlikeli olması, virüsün etkisini gittikçe kaybettiğine kanıt sayılarak, pandemiye sona yaklaştığımız söyleniyor. Oysa tıp otoriteleri hiç de aynı fikirde değiller. Bilim insanları her şeyden önce omikronun diğer varyantların devamı değil, onlardan ayrı bir aileden geldiğini belirtiyorlar. Dolayısıyla ileri sürülen teorilerin fazlasıyla aceleci ve dayanaktan yoksun olduğunu belirterek, her an yeni ve bambaşka bir varyantla karşı karşıya kalma ihtimalinin yüksek olduğunu vurguluyorlar. Özcesi, tam bir belirsizlik söz konusu. Kimse bir sonraki adımın ne olacağı konusunda bir fikre sahip değil.

Birkaç istisna dışında tüm dünyada kapitalist hükümetlerin pandemiye karşı ciddiyetten ve tutarlılıktan yoksun, ikiyüzlü önlemlerinin toplumdaki karşılığı; önlemleri gittikçe daha az ciddiye almak ve aşı karşıtlarının argümanlarını güçlendirmekten başka bir işe yaramıyor. Son zamanlarda artan aşı karşıtı gösterilerin ardında da aynı düzen gerçeği vardır.

İki yıldan bu yana insanlığı pençesine alan korona pandemisi, kapitalizmin pandemileri ortaya çıkaran koşulları yaratmakla kalmayıp, ondan kurtulmanın önünde de tek engel olduğunu bir kez daha açıklıkla ortaya sermiştir.

Ekim Devrimi insanlığın önünde yepyeni ufuklar açarak, insanlığın hiç de kapitalist barbarlığa mahkum olmadığını kanıtlamakla kalmadı, kapitalist dünyayı bile belli sınırlarda "yaşanılır" kılmayı başardı. Devrim ve sosyalizm dalgasının dünyada geri çekilmesi, insanlığı yeneden vahşi kapitalizmin çirkin ve karanlık yüzüyle baş başa bıraktı. İçerisinde bulunduğumuz emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, insanlığın geleceğini, yeniden tek tek ülkelere başlayarak, proletaryanın enternasyonal devrimci mücadelesi belirleyecektir. Bu yüzden de tarihin motoru olan işçi sınıfını devrimcileştirme uğraşı, devrimci stratejinin, taktiğin ve pratiğin en önemli sorunu olmaya devam edecektir.



# Dünyadan grev ve eylemler

Yeni yıl dünyanın dört bir yanında yükselen grevler ve protestolarla açıldı. Kapitalizmin küresel çapta derinleşen krizinin faturasına karşı Türkiye’de işçi direnişleri, grevler ve eylemler yükselirken Kazakistan başta olmak üzere dünyanın pek çok bölgesinde sınıf mücadeleleri sertleşiyor. Farklı ülkelerin işçi sınıfları ve emekçileri haklarına sahip çıkarak grev başta olmak üzere çeşitli eylemlerle mücadeleyi büyütüyor. Ocak ayı sonundan itibaren Kazakistan gibi öne çıkan ülkelerin dışında kalan çeşitli ülkelere yansıyan eylemleri derledik.

## POLONYA’DA SOLARIS’TE SÜRESİZ GREV

Polonya’da İspanyol CAF Grubuna ait ve Avrupa’nın en büyük elektrikli otobüs üreticisi Solaris tekelinde süresiz grev başladı. İşçiler 800 zloti (176 avro) aylık ücret artışı için greve çıktı. Grev çağrısını Solidarnosc sendikası ve sendika federasyonu OPZZ yaptı. Buna rağmen mevcut sendikaların yönetimleri, geçici işçilere greve gitmemeleri ve işten atılma riskini almamaları yönünde “tavsiye” sunarak işçi haklarını korumaktan aciz olduklarını da dışı vurdu. Fabrikada yaklaşık 2.700 daimi çalışanı istihdam ediliyor.

## İSPANYA’DA BALIK ENDÜSTRİSİNDE GREV

İspanya’da balık işleme endüstrisindeki işçiler, daha yüksek ücretler ve iş güvenliği talep etmek için 24 saat sürecek üç grev kararı aldı. Bu grevlerin ilki 21 Ocak’ta gerçekleşti. Sendikaya göre, balıkçılık endüstrisinin merkezi olan Galicia’da, çoğunluğu kadın olan 12.000 işçinin yüzde 90’ı greve katıldı. Sermayedarların örgütü 4 yıllık bir süre için yüzde 11’lik bir ücret artışı teklif etmişti. Ama ülkede enflasyon şu anda yüzde 6,5 seviyesinde.

## İTALYA’DA İŞ CİNAYETLERİNE KARŞI EYLEMLER

Milano’da 18 yaşındaki lise öğrenci Lorenzo Parelli, metal laminasyon marangozluğundaki stajının son gününde üzerine çelik kiriş düşerek yaşamını yitirdi. Lorenzo Parelli’nin zorunlu staj sırasında bir iş cinayetinde hayatını kaybetmesi lise öğrencileri arasında büyük bir



öfkeye neden oldu. İş cinayetini izleyen hafta sonu Roma’da ve diğer şehirlerde özellikle gençlerin protestoları vardı. Öğrenciler arkadaşlarının ölümünü ve iş cinayetlerini protesto ederken polis öğrencilere saldırdı. Floransa’daki en büyük sermaye örgütü Confindustria’nın binasının önünde de bir gösteri yapıldı.

Gösterilerin arka planında, İtalya’da iş yerlerinde sürekli olarak yüksek sayıda ölümlerle sonuçlanan iş “kaza”larının olması bulunuyor. 2021’de Ocak ve Ekim ayları arasında 1.000 kişi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi.

## PERU’DA İNŞAAT VE MADEN İŞÇİLERİNDEN GREV VE PROTESTOLAR

Peru’da 18 Ocak 2022 Salı günü binlerce işçi greve gitti ve Anglo American kapitalist tekelinin, Covid-19’a yakalanan arkadaşlarının masraflarını ödemesini talep ederek gösteri yaptı. Gösteride “Sağlığımız kârdan önce gelir” sloganları haykırıldı.

Peru’da binlerce maden işçisi ve inşaat işçisi, Londra ve Johannesburg merkezli küresel Anglo American grubu için bir yüzey madeni olarak Peru’daki en büyük bakır madenlerinden birini inşa ediyor. Madenin 2022 yılında faaliyete geçmesi planlanıyor.

Şantiyede çalışan işçiler büyük konteynerlerde yaşıyor ve düzenli aralıklarla ailelerini görmek için seyahat ediyor. Son süreçte işçiler arasında enfekte sayısı önemli ölçüde arttı.

İşçiler, enfekte olan ve virüsü ailelerine bulaştırmamak için memleketlerine gitmek istemeyen arkadaşlarının, bu

süre içinde şirket tarafından masrafları karşılanarak otellerde konaklamalarını talep ediyor.

## HİNDİSTAN’DA SAĞLIK ÇALIŞANI YARDIMCILARI GREVDE

Hindistan’ın Haryana eyaletinde kırsal alanlarda (Anganwadi) yaklaşık 50.000 sağlık çalışanı yardımcısı, ücret başta olmak üzere daha fazla hak talepleriyle Aralık ayından bu yana grevde. Eyalette Anganwadi’de 22 bin servisin tamamı greve çıkarken, 25 Ocak’ta Gurgaon’da protestolar düzenlendi.

Protestocular grev sırasında işten çıkarılanların derhal işlerine iade edilmesini talep etti.

Dört sendika yetkilisi görevden alınmış, “devlet işlerini baltalamak” iddiasıyla haklarında dava açılmıştı. Sağlık çalışanı yardımcılarını esas olarak çocuk sağlığıyla ilgileniyor.

## AVUSTRALYA’DA SÖMÜRGEÇİLİĞE KARŞI EYLEM

Avustralya’da binlerce kişi, 1788’de kıtanın sömürgeci İngiliz emperyalizm tarafından vahşice katledilenleri anmak için sokaklardaydı. İstila Günü’nün yıl dönümü dolayısıyla gerçekleşen eylemde, kıtanın İngilizler gelmeden önce yerli halkın yerleşim yeri olduğunu ve sömürgeciliğin soykırımla eş değer olduğunu hatırlatmak için “Aborjin” bayrağı da taşınıldı. Göstericiler ayrıca resmi olarak “Avustralya Günü” olarak bilinen ulusal bayramın 26 Ocak’tan başka bir tarihe alınması çağrısında bulundular.

## BASK BÖLGESİNDE SAĞLIK POLİTİKALARI PROTESTOSU

İspanya’nın Bask Bölgesi’nde birçok şehirde binlerce kişi, bölgede uygulanan sağlık politikalarına karşı sokaklara döküldü. Yürüyüşe sendikalar, partiler, mahalle komiteleri ve sosyal örgütlerden oluşan geniş bir ittifak çağrı yapmıştı.

Göstericiler, özel sağlık piyasasının teşviki ile birlikte son yıllarda devlet sağlık sisteminde yapılan büyük personel kesintilerini eleştirdiler. Sağlık emekçileri korona pandemisi nedeniyle tükenmiş durumda ve yeni işe alımlar gerekiyor. Eylemlerde kamucu sağlık sistemi talebiyle mevcut yıkıma son verilmesi talep edildi.

## HİNDİSTAN’DA BİNLERCE İŞSİZ GENÇİN PROTESTO GÖSTERİSİ

Hindistan’ın Bihar eyaletinde gençler işsizliğe karşı sokaklara döküldü. Günlerce süren protestolar, Patna ve Bhojpur bölgelerinde, gençlerin devlet demiryolu giriş sınavlarındaki usulsüzlükleri protesto etmek için çeşitli yerlerde platformları işgal etmesiyle başladı.

Protesto hızla yayıldı, yollar saatlerce kapatıldı. Gösterilerde Başbakan Modi ve demiryolunun işe alım yetkilisi RRB aleyhine sloganlar atıldı.

Polis de coplarla saldırarak göstericileri darp etti. Devletin verilerine göre, Bihar’da işsizlik yüzde 16 civarında seyrediyor.

## İTALYA’DA KESİNTİLERE KARŞI 4 SAATLİK GREV

Fransa merkezli banka BNP Paribas’ın bir yan kuruluşu olan Banca Nazionale del Lavoro’da (BNL) 12.000 işçi İtalya genelinde dört saatlik bir greve gitti.

23 ilde BNL’ye ait banka şubeleri kapalı kaldı. FABI, FIRST CISL, Fisac CGIL, UILCA ve Unisin sendikalarında örgütlenen banka çalışanları, başta iletişim sektörü olmak üzere şirketin büyük bir bölümünü dışarıdan temin etme planlarına karşı mücadele veriyor.

Bu planlar nedeniyle yüzlerce istihdam kaybı olacak.

Buna karşı direnen banka çalışanları Aralık ayında da bir uyarı grevi yapmışlardı.



### SRI LANKA'DA SAĞLIK EMEKÇİLERİNİN GREVLERİ SÜRÜYOR

Sri Lanka'nın batı illerinde binlerce sağlık çalışanı 26 Ocak'ta 24 saat iş bırakma eylemi yaptı. Yaklaşık 1000 sağlık emekçisi başkent Colobo'da devlet hastanesi önünde gösteri yaptı. Sağlık emekçileri daha yüksek ücret, herkese ödenek ve yol ödeneği talep ediyor. Protestolar, FHP sendikası öncülüğünde Kasım ayından bu yana düzenliyor. Sendika 7 Şubat'ta ülke çapında bir genel grev çağrısı da yapıyor. Sri Lanka pandemi ile birlikte derinleşen derin bir ekonomik kriz içinde debeleniyor.

### URUGUAY'DA KADINLAR CİNSEL SALDIRILARA KARŞI SOKAKTA

Uruguay'da binlerce kadın başkent Montevideo şehir merkezinde sıkça yaşanan cinsel şiddeti protesto etti. Son birkaç gün içinde birçok kadının cinsel saldırılara uğramasının ardından Montevideo'daki bir apartman dairesinde bir kadına yönelik çok sayıda kişinin bir arada gerçekleştirdiği cinsel saldırı ülkedeki öfkeyi sokağa taşıdı. Eylemlerde, kadınlar Güney Amerika ülkesinde varolan "tecavüz kültürü"ne karşı mücadele çağrısı yaptı.

### MACARISTAN'DA ÖĞRETMENLERDEN UYARI GREVİ

Macaristan'da 20.000 öğretmen ve eğitimci daha yüksek ücret ve daha iyi çalışma koşulları taleplerini yükselterek iki saatlik uyarı grevi yaptı. Uyarı grevine, PDSZ ve PSZ sendikaları çağrı yaptı. İrkçı-faşist Viktor Orban hükümeti, yasal herhangi bir engel bulunmamasına rağmen, önceden yaptıkları açıklamayla grevin yasa dışı olduğunu iddia ederek saldırı tehditleri savurmuştu. Sendikaların devletle yaptığı görüşmelerde ücretlerin arttırılması, öğretmen ve eğitim emekçilerinin iş yükünün azaltılması konusunda bir sonuca varılamadı.

### BREZİLYA, ŞİLİ VE ARJANTİN'DE LİMAN İŞÇİLERİNDEN GREVLER

Latin Amerika ülkelerinde liman işçileri greve gitti. Şili, Brezilya ve Arjantin liman işçilerinin grevleri 28 ve 29 Ocak'ta gerçekleşti. Şili'de 25 terminalde yaklaşık 8.000 liman işçisi iş bıraktı. İşçiler, artan yoksulluk karşısında emeklilik fonlarının vergiden muaf tutulmasını istiyor. Brezilya'da protestolar, nakliye şirketlerinin işçileri tam zamanlı işe almayı reddetmesine karşı başladı. Bu Bolsonaro'nun özelleştirme politikaları ile ilişkili.

Arjantin'de % 50'lik bir enflasyon göz önüne alındığında makul bir ücret artışı talebi üzerinden başlayan grev 24 saat sürdü.

## 3. Dünya Kadın Konferansı'na hazırlıklar sürüyor



3-10 Eylül tarihleri arasında Tunus'un başkenti Tunus'ta gerçekleştirilecek olan Üçüncü Dünya Kadın Konferansı hazırlıkları sürürken, salgın durumu daha da kötüleştiriyor.

Almanya'dan kadın derneği Courage'in (Cesaret) yönetim kurulu sözcüsü Brigitte Ziegler, konferans hazırlıklarını ve konferansın konu başlıklarını *Junge Welt*'e değerlendirdi.

**-Almanya'da Cesaret Kadın Derneği ve Mücadeleci Kadınlar Konseyi, 3-10 Eylül 2022 tarihleri arasında Tunus'un başkenti Tunus'ta düzenlenecek 3. Dünya Kadınlar Konferansı'na hazırlanıyor. Geçen Pazar günü çevrimiçi bir konferans gerçekleştirildi. Konferansın konuları neler olacak?**

Kadınların ekonomik yaşam koşulları tartışmalarımızın en başında yer alıyor. Almanya'da enflasyon oranı şu anda yüzde beşin üzerinde ve konferansa ev sahipliği yapan Tunus'ta daha da yüksek. Bu, halihazırda zaten belirgin biçimde yüksek olan kadın yoksulluğunu daha da derinleştiriyor. Kısıtlanmış ilişkiler ve sürekli artan kiralardan dolayı kadınlar boşandıklarında hemen bir daire bulamayabiliyor ve bu nedenle daha fazla tehditle karşı karşıya kalıyor. Salgın öncesinde bile Almanya ve diğer ülkelerde çok az sayıda kadın sığınma evi vardı. İstanbul Sözleşmesi adı verilen Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi birçok ülke tarafından imzalanmış olmasına rağmen uygulanmıyor. Almanya'da

dahi, "ilişki cinayetleri", öldürülen bir kadın olduğunda mahkemeler tarafından önemsenmiyor.

**-İşsizliğin yüksek ve kötü çalışma koşullarının yaygın olduğu ev sahibi ülke Tunus'ta başlıca gündemler ne?**

Bir yıl önce Başbakan Kais Saied, Jendouba'nın kırsal bölgesindeki bir tarım alanını ziyaret ettiğinde, çalışan kadınlara erkeklerle eşit haklara ve eşit ücrete sahip olacakları sözü vermişti. Bugüne değin bu söz tutulmuş değil. Tunuslu kadınlar bunu talep ediyor. Ayrıca Tunuslu kadınlar da artan kadın cinayetlerinden şikayetçi.

**-Devlet şiddeti konusunda hangi tartışmalar öne çıkıyor?**

Odak noktası, Türk hükümetinin kuzey ve güney Kürdistan'da, kuzey Suriye'de ve Irak'ta uyguladığı devlet şiddetidir. Kadınlar ayrıca, Türkiye'den kontrol edilen IŞİD çetelerinin Türk drone saldırılarının ve şiddetinin kurbanı oldular. Almanya'da ise, Dünya Kadın Konferansı'nın başlatıcısı ve kurucu ortağı Monika Gärtner-Engel, devlet güvenliğinin saldırılarına maruz kalarak suçlandı. Devlet terörüne karşı dünyanın her yerinde kadınlar protestolar gerçekleştiriyor.

**-Salgın kadınlar için işleri nasıl daha da kötüleştirdi?**

Bosnalı kadınlar ülke çapında örgütlenerek aşı için eğitim çalışmaları yapıyorlar ama aşılardan yetersiz. İlaç endüstrisinin dayatmaları ve hükümetler tarafından uygulanması, başta Afrika ve Latin Amerika'daki birçok ülkenin ve ayrıca bazı Avrupa ülkelerinin yeterli aşıya

ulaşamaması anlamına geliyor.

Virüs özellikle Bangladeş fabrikalarında hızla yayılıyor çünkü herhangi bir sağlık koruması yok.

Buradaki kadın tekstil işçileri "Ücret kesintileri, kanunsuzluk, daha önce hiç olmadığı kadar onursuz muamele görüyoruz. Her gün maaşımızı alabilmek için mücadele ediyoruz" diye şikayet ediyorlar.

**-Almanya'da kadınların siyasi örgütlenmesi ne durumda?**

Ver.di, öldürücü çalışma koşullarına karşı mücadelelerini güçlendirmek için Bangladeş'teki kadın işçilerin evlerine giden sendikacıların çalışmalarını finansal olarak destekliyor. Biz organizatörler olarak, Tunus'a katılabilmeleri için farklı ülkelerden kadınların seyahat masraflarını toplamaya çalışıyoruz.

İspanyol temizlikçi kadın sendikası "Las Kellys" ile de temas halindeyiz. Bu güvencesiz çalışan kadınların çoğu, pandemi sırasında bir gecede işten çıkarıldı. Kısa çalışma ödeneği veya işsizlik ödeneği almanın önündeki bürokratik engeller oldukça fazla. Kadınlar aktif olarak direniyorlar.

**-Ana hedefiniz nedir?**

Kadınların ve kız çocuklarının sömürülmelerine ve maruz kaldıkları baskılara karşı, kadınların varoluşu için uluslararası ölçekte yükselen mücadelelerine ve çevre felaketine karşı mücadelelerine karşı dünya çapında gelişen direnişini destekliyoruz. Çabalarımızı buna adadık.

**KAYNAK: JUNGE WELT / 02.01.2022  
ÇEVİRİ: KIZIL BAYRAK ÇEVİRİ KOLEKTİFİ**



# Sömürgeci zulme karşı Kürt halkıyla dayanışmayı yükseltelim!



Yaklaşık bir asırdır Kürt halkını sömürgeci zulüm altında tutan Türk sermaye devleti, Kürt halkının özgürlük talepleri ile kazanımlarına kan ve barutla yanıt vermeye devam ediyor.

Sömürgeci Türk sermaye devleti en son 1 Şubat gecesi, eş zamanlı olarak Maxmur, Şengal ve Derik'i savaş uçaklarıyla bombaladı. Irak ile Suriye'nin Rojava bölgesi sınırları içerisinde kalan bu alanlar yüzbinlerce sivilin yaşadığı yerleşim yerleridir. Saldırılarda birçok sivil hayatını kaybederken, onlarca kişi de yaralanmıştır. Saldırıların hedefi olan sivil yerleşim yerleri, elektrik santralleri ile birçok altyapı tesisi tahrip edilmiştir.

Bu saldırılardan önce, 20 Ocak'ta IŞİD Heseke'de binlerce cihatçı çete mensubunun tutulduğu Sinaa Cezaevi'ne yönelik bir saldırı gerçekleştirdi. Bütün veriler, bu saldırının Türk sermaye devleti ile IŞİD çetelerinin ortak organizasyonu olduğunu gösteriyor. Binlerce IŞİD çete elemanını kurtarmayı amaçlayan bu saldırı QSD güçlerinin direnişle boşa çıkarıldı. Bombardımanların Heseke hezimetinin hemen arkasından gelmesi hiç de tesadüf değildir. Yıllardır cihatçı çetelerin hamiliğini yapan Türkiye'deki dinci-faşist rejim, Heseke hezimetinin intikamını Kürt halkını bombalayarak almaya çalışıyor.

Bombaların hedefi olan Maxmur, Şengal ve Derik aynı zamanda barbar IŞİD çetelerinin yenilgiye uğratılmasında büyük emekleri olan, en kahramanca savaşmış yerlerin başında geliyor.

Bombalanan yerlerin hava sahası esas olarak ABD ve kısmen de Rusya gibi emperyalist güçlerin de denetiminde bulunuyor. Bu saldırı aynı zamanda onların onayı ile gerçekleşmiştir. Sözüm ona Kürtlerle beraber IŞİD'e karşı savaş koalisyonunun içinde yer alan bu güçler, bu saldırıya onay vererek, gerçekte IŞİD ile sömürgeci Türk devletinin yanında, Kürt halkının ise karşısında yer almışlardır. Buna rağmen Kürtlerin IŞİD'e karşı

direnişlerini övmeleri, emperyalistlere has ikiyüzlülük ve sahtekarlığın yeni bir örneğinden başka bir şey değildir. Bu saldırı, emperyalistlerden ezilen halklara dost ve müttefik olunmayacağını bir kez daha acı bir şekilde kanıtlamıştır.

Daha bombaların dumanı bile dağılmadan, saldırıların hemen ertesi günü, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Neçirvan Barzani, sarayda Türk bayrağı önünde Tayyip Erdoğan ile aynı karede poz vermekte hiçbir beis görmedi. O da safını belli ederek, saldırılara onay ve destek verdiğini göstermiş oldu. Böylece sadece emperyalistler değil, artık bölge gericiliğinin bir parçası haline gelen bu burjuva-feodal unsurlar da ezilen Kürt halkının düşmanlarıdır. Kendilerinin de Kürt olması bu gerçeği değiştiriyor maalesef.

Yine BM, Maxmur kampından sorumlu olduğu halde olaya sessiz kalırken, topraklarının başka bir devlet tarafından bombalanmasına seyirci kalan Irak ve Suriye devletleri de sömürgeci saiklerle saldırılara onay vermişlerdir.

Dışarıda Kürtleri bombalayan sömürgeci zihniyet içeride de hiç de farklı davranmıyor. "Terör" demagojisi ile Kürt halkına ve onun meşru kurumlarına yönelik saldırıların dozu gittikçe artırılıyor. HDP'ye kapatma davası açılıyor, binlerce Kürt yurtseveri tutuklanıyor, meşru kurumları her gün basılıyor, faşist-paramiliter güçler eliyle katliamlar tezgahlanıyor, seçilmiş belediye başkanları ve milletvekilleri tutuklanarak bir halkın iradesi hiçe sayılıyor. Kürt halkıyla bir sorunları olmadığını, esas sorunun "terör" olduğunu söyleyenler, sokakta Kürtçe müzik yapan gençleri bile tutuklayarak, bizzat kendilerini yalanlayıp, Kürt düşmanlığını gizleyemiyorlar.

Ezilen Kürt halkının özgürlük ve eşitlik taleplerini kirli savaşla ve faşist baskılarla yanıtlayan bu iktidardan işçi ve emekçilere dost olması beklenemez. Türkiye'yi 20 yıldır yağmalayan dinci-fa-

şist AKP-MHP koalisyonu, gırtlığına kadar çeteleşmiş, mafyalaşmış ve çürümüş bir yapıdır. Kendi hukukunu bile hiçe sayan gerici-faşist iktidar milyonlarca işçi ve emekçiyi kölece çalışma koşullarına ve sefalete mahkum etmiştir. Başta Kürt halkı olmak üzere, her türlü muhalefeti "terör" demagojisi ile bastırmaya çalışan faşist iktidar, böylece Türkiye halkları ile emekçilerini milliyetçilik ile zehirleyerek, onlara karşı işlediği suçların üzerini örtmeye ve ömrünü uzatmaya çalışmaktadır.

Unutulmamalıdır ki, Kürt halkına sömürgeci zulmü reva görenler ile emekçilere yoksulluğu, sefaleti ve kölece yaşamı reva görenler aynı güçlerdir. Bu da sermaye iktidarından başkası değildir. O yüzden de çeşitli uluslardan Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri, Kürt halkının meşru ulusal haklarının "terör" demagojisi ile bastırılmasına seyirci kalmamalıdır. Sermaye devletinin vatan-millet veya ulusal çıkarlar yalanına prim vermemeli, mazlum Kürt halkıyla dayanışmayı yükseltmelidirler.

Kürt halkı ile milyonlarca emekçinin kurtuluşu ne ahıra dönmüş burjuva parlamentosunda ne aldatici seçim sandıklarında ve ne de düzen muhalefetinin yalan vaatlerindedir. Bugünlerde Türkiye'nin dört bir yanında sefalet ücretlerine, sömürüye ve sendika düşmanlığına karşı direnen işçiler izlenmesi gereken yolu gösteriyor.

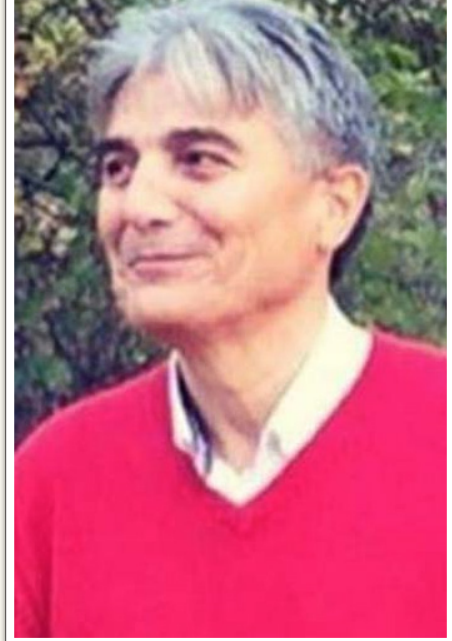
Çözüm, dağlarda, zindanlarda, meydanlarda direnen mazlum Kürt halkı ile fabrikalarda kölece yaşamaya başkaldıran işçi sınıfının mücadelesinin birleştiği yerde; yani fiili, meşru ve militan mücadelenin ürünü olacak devrim ve sosyalizmedir.

**Yaşasın halkların kardeşliği!**

**Kürt halkına özgürlük, eşitlik, gönüllü birlik!**

**BİR-KAR  
(İŞÇİLERİN BİRLİĞİ HALKLARIN  
KARDEŞLİĞİ PLATFORMU)**

## Ufuk Bektaş Karakaya yaşamını yitirdi



Uzun yıllar TİKB saflarında mücadele yürütmüş olan Ufuk Bektaş Karakaya, bu sabah yaşamını yitirdi.

1957 Malatya-Kuluncak doğumlu Karakaya, ilk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra, İstanbul'da lise eğitimine devam etti. Lisede THKO saflarına katıldı. 77'deki ayrışmadan sonra mücadeleye TİKB saflarında devam etti. 78'deki bir yıllık tutukluluğunun ardından mücadeleye devam eden Karakaya, 1981'de yeniden tutuklandı ve çeşitli cezaevlerinde sekiz yıl hapis yatı. En son Kırşehir hapisanesinde, 17 Eylül 1988'de koğuş arkadaşlarıyla birlikte tünel kazıp firar etti. 1989'da yurtdışına çıkan Ufuk Bektaş Karakaya, uzun yıllar örgütlü mücadeleye devam etti. Örgütüyle ilişkisini kestikten sonra Avrupa'da demokratik alanda, özellikle göçmen sorunlarıyla ilgili faaliyetler yürüttü.

Karakaya'nın "Bitmeyen Sürgün" ve "Ölüm Bizim İçin Değil" kitaplarının yanı sıra, Oktay Duman'la birlikte kaleme aldıkları ve Mehmet Fatih Öktülmüş'ün hayatını anlatan "Benim Adım Dilaver" adlı bir kitabı bulunuyor.

Ayrıca yine Öktülmüş üzerine hazırlanan "Hoşçakalın Arkadaşlar" belgeselinin de yapımcılığını üstlendi.

Yaşadığı Köln kentinde bir süredir kanser tedavisi gören Bektaş Karakaya'nın cenazesi, memleketi Malatya'ya götürülüp orada toprağa verilecek.



# OHAL Komisyonu derhal lağvedilmelidir

20 Temmuz OHAL darbesiyle başlayan kamu emekçilerinin tasfiye ve kıyım süreci, 375 nolu KHK'nın 35. Maddesi gerekçe gösterilerek devam etmektedir.

Kamu emekçilerine yönelik tarihte eşine rastlanmayan bu kıyım karşı topyekûn bir direniş örülemedi; ihraç kamu emekçileri yaşadıkları hukuksuzluklar ve kazanılmış haklarına dönük saldırılar uygulayan devlet karşısında yalnız bırakılmış ve hala bırakılmaktadırlar.

İhraç kamu emekçileri adalete ulaşabilecek mahkemeler ararken AİHM'in önerisiyle 23 Ocak 2017'de sadece 1 yıl geçerli olmak kaydıyla OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur. 1 yıllığına kurulan OHAL Komisyonu 2022 Ocak ayında Cumhurbaşkanlığının imzası ile ömrü 5. kez uzatılmıştır.

Komisyunun açıklamasına göre 31/12/2021 tarihi itibarıyla Komisyona yapılan başvuru sayısı 126.783'tür. Komisyon tarafından verilen karar sayısı (120.703) dikkate alındığında, incelemesi devam eden başvuru sayısı 6.080'dir.

22 Aralık 2017 tarihinden itibaren karar verme sürecine başlamış olan Komisyon tarafından 31.12.2021 tarihi itibarıyla verilen karar sayısı (16.060 kabul, 104.643 ret olmak üzere) toplam 120.703'tür. Kabul kararlarından 61'i kapatılan (dernek, vakıf, öğrenci yurdu, televizyon kanalı, gazete) kuruluşların açılmasına ilişkindir. Buna göre, Komisyonun karar vermeye başladığı tarihten itibaren 4 yıllık süre içerisinde toplam başvuruların yüzde 95'i hakkında karar verilmiş bulunmaktadır.

Komisyon; ömrünün 6.080 dosya için 1 yıl daha uzatılmasıyla emekçileri oyalamaya ve adaletin ilk basamağı olan mahkemelere erişiminin önünde en büyük engel olmaya devam etmektedir.

OHAL Komisyonu; 4 yıllık bu süreçte,



tespit edilen 17 KHK'lıyı ölümünden sonra işe iade etmiştir. Emekçileri öldükten sonra işe iade eden Komisyon adeta ihraç kamu emekçilerinin haklarını iade etmek için onların ölümünü beklemekte ve aslında 152 bin ihraç kamu emekçisiyle alay etmektedir.

Aslında ihraç emekçilerin örgütsüzlüğü, emek örgütlerinin emekçileri yalnız bırakmış olması ve KHK'lara karşı örgütlü bir mücadelenin olmayışı OHAL Komisyonu'nun emekçilere yönelik ret ve ölümden sonra işe iade kararlarındaki rahat ve keyfi tutumunun gerçek belirleyicisi olmuştur.

OHAL Komisyonu'nun var olma nedeni, kuruluşu, bugüne kadarki işleyişi ile ihraç kamu emekçilerinin haklarının gasp edilmesinin sürdürülmesinde en önemli araç olmuştur. Verdiği kararlarla ihraç kamu emekçilerine değil siyasal iktidarın kazanılmış haklara dönük keyfi saldırılarına ve hukuksuzluğa hizmet etmektedir.

İhraç kamu emekçilerinin savunma hakkını bile tanımayarak, masumiyet ka-

rinelerini hiçe sayarak kararlar vermiş, kamu emekçilerinin başta 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun güvence altına aldığı iş güvencesini ve yasal, anayasal ve uluslararası 135 hakkını ayaklar altına almıştır.

Kendisini mahkemelerden bile üstün gören Komisyon mahkemelerden beraat, takipsizlik vb. alan kamu emekçilerini irtibat, iltisak ve kurum kanaati gibi burjuva hukukta bile olmayan kavramları gerekçe göstererek işe iade etmemiştir.

Aynı komisyon, Süleyman Soylu, Süleyman Özışık ve MHP yetkililerinin masumiyetine inandığı ve kurulan KHK borsasıyla yeterli parayı veren ihraç kamu emekçilerini işlerine iade edebilmiştir. Yani OHAL Komisyonu yeni bir rant, yağma ve zenginleşmenin alanı haline gelmiştir.

Komisyunun varlığının sürekli uzatılması ihraç kamu emekçilerinin umutsuzluğa sürüklenmesine, kazanılmış ve gasp edilmiş haklarından vazgeçmesine yol açmış; ya başka hayatlar kurmaya zorla-

mış ya da emekçiler çaresizlikten intihar etmek zorunda kalmışlardır.

## KHK İLE İHRAÇ EDİLEN 100 KİŞİ YAŞAMINA SON VERMİŞKEN...

Yaklaşık 100 kişi intihar ederek, 900 kişi ise hastalıktan veya bilmediği işlerde çalışırken iş cinayetinden yaşamını yitirmiştir.

Yaşanan hukuksuzluklar ve ölümlerde siyasi iktidar kadar OHAL Komisyonu bürokratları da sorumlu ve belirleyicidir.

İhraç kamu emekçileri siyasi iktidar tarafından işinden ihraç edilerek cezalandırılmışken bir de Komisyon tarafından uzun yıllar bekletilerek ayrı bir cezalandırılmaya tabi tutulmaktadır. Makul süre çoktan aşarak hukuksuzluk bir de bu yönüyle devam ettirilmektedir. 5 yıl boyunca komisyon kararını bekleyen kamu emekçilerine, 5 yılın sonunda ret kararları verilerek psikolojik savaş taktiği uygulanmaktadır.

-OHAL Komisyonunun kuruluşu, var olma nedeni ve verdiği kararlar hukuksuzdur.

Hukuksuzluğun devam etmesinin en önemli aracı olan Komisyonun verdiği ret kararları iptal edilmelidir.

-Hukuksuz komisyon derhal lağvedilmelidir.

-KHK'lar tüm sonuçlarıyla birlikte iptal edilmelidir.

-İhraç kamu emekçileri derhal işlerine iade edilmeli ve iade-i itibarları geri verilmeli ve ihraç kamu emekçilerinden özür dilenmelidir.

-İhraç sonrası yaşadıkları kayıplar maddi ve manevi olarak tanzim edilmelidir.

-İhraçların zemini olan fişleme listelerini oluşturan ve KHK listelerine imza atan tüm devlet yetkilileri hesap veremelidir.

Elbette tüm bu talepleri gerçekleştirmek talepler etrafında kenetlenmeyi, bu talepler için mücadele iradesi ortaya koymayı ve belli bir program çerçevesinde fiili mücadeleyi gerektirmektedir.

KHK'lara karşı ve KHK'lar tüm sonuçları ile iptal edilene kadar topyekûn mücadele etmek bir zorunluluk ve görevdir.

KHK'lar ancak ihraç ve mevcut durumda çalışan kamu emekçilerinin fiili ve birlikte vereceği mücadele ile gidecektir.

**KAMU ÇALIŞANLARI BİRLİĞİ**

## Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi Yasalaştı

Öğretmenlik Meslek Kanunu teklifi Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalasta.

Eğitim emekçilerinin karşı çıktığı yasaya göre şunlar hedefleniyor:

-Millî Eğitim Bakanlığı bir program hazırlayacak ve kariyer sistemine göre öğretmenler 4 grupta sınıflandırılacak. Aday öğretmenlik, öğretmenlik, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kadroları ile görev ve sorumluluklar netleştirilecek.

-10 yıl kıdemi olan ve sınavdan başarıyla

geçen uzman öğretmenlerin, maaşlarında bin lira artış olacak. 10 yıllık uzman öğretmenler, başöğretmen unvanı alabilecek.

Yasada eşit işe eşit ücret ilkesinin ihlal edildiği vurgulayan eğitim sendikaları, öğretmenler arasında ayrımlara yenilerinin eklendiğini vurguluyor. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalastan Öğretmenlik Meslek Kanunu'na "öğretmenleri bölen kanun" dedi ve rant sürecinin başladığını belirterek tepki gösterdi.



**Ressam Kazım Şimşek:**

# “Sanatsal ifadeyi tarihsel görev olarak görüyorum”

Ankara’da yaşayan ressam Kazım Şimşek İstanbul’da resim sergisi açmaya hazırlanıyor. İstanbul-Dolapdere Müze Evliyagil’de açılacak sergi 10 Şubat’tan itibaren ziyaret edilebilecek. Kazım Şimşek, düzenlenecek sergiyle ve sanat anlayışıyla ilgili sorularımızı yanıtladı...

**- Uzun süredir resim sanatı ile ilgileniyorsun. Ve bugünlerde bir sergi açtığını duyduk. Resimlerini yaparken nelerden esinlendin?**

Öncelikle ilginiz için çok teşekkür ederim. 10 Şubat-27 Mart tarihleri arasında İstanbul Dolapdere Müze Evliyagil’de bir sergim olacak. Ve bu vesileyle siz dostlarla orada hep birlikte olmaktan mutluluk duyuyorum.

Resimlerimin hareket noktası sınıfsal çelişiklerdir. Bu sergide yer alan resim serisinin adı “Moral”. Moral ile sermaye egemenliğindeki toplumların moral durumlarını kendi cephemden kavramaya ve ifade etmeye çalıştım.

Serinin ürettiğim yıllar içinde tutarlı kimliğini kazanması, Lenin’in bir ifadesini okumamla gerçekleşti. Lenin sınıfları tanımanın, onları halka teşhir etmenin önemini vurguluyordu. Sınıflı toplumlarda çözülmekte olan, bozulan bir yapının çelişikleri toplumun her kesimine nüfuz etmiş durumda ve bu çelişikler, her bir



biyey için yaşamlarına egemen olan bir sancıdır. Bu değişimin sancıları aynı zamanda beni de harekete geçiren sancılardır.

Kapitalizm bizlere korkulardan, acılardan, yokluktan, umutsuzluktan başka hiçbir şey vademediğini ve öyle bir şey ki, yalnızca biz ezilenler için değil, egemenler için de bir cehennem olduğunu kanıtladı. Resimlerimde, yaşadığımız coğrafyanın bugününde insanları, onları koşulları içinde kavramanın yollarını, özelemlerini, kaygılarını, acılarını, mutluluklarını sınıfsal gerçeklikleri içinde kavramaya çalıştım.

**- Sence sanatın besini neler olma-**

**lıdır? Senin eserlerini incelediğimizde genel olarak güncel meseleleri işlediğini görüyoruz. Bu konuda neler ifade etmek istersin?**

Benim bu konudaki kanaatim, her şeyin sanatın besini olabileceğidir. Çünkü sanatçıyı biçimlendiren çağının gerçekliğidir. Sanat eseri onun zamanına verdiği bir tepkidir. Sanatın kaçınılmaz olarak besini onu üreten sanatçının içinde bulunduğu koşulların gerçekliğidir. Bu yüzden sanat eserleri her bakımdan bugünü anlamak adına, bugünün insanını anlamak adına damıtılmış bir ifadedir. Benim açımdan da açıkça sınıflı toplumun gerçekliği, tarih ve bugün içindeki anlamı,

onun duygusal ifadesidir sanatın besini.

**- Biraz da tekniğe gelelim. Sonuçta sanatsal açıdan kalıcı olabilmenin önemli koşullarından biri üretmekse bir diğeri de özgün bir tarz oluşturabilmek. Senin eserlerinde bu özgünlüğü görebiliyoruz. Sadece içerik açısından değil, kullandığın teknik açısından da bu böyle...**

Resimlerimde tekniği belirleyen şey sizin de belirttiğiniz gibi “üretebilmek” oluyor. Anlatmak istediklerim, içerik benim için ilk önce gelir. Biçim, malzeme ve yöntem, hiçbir sınır, engel tanımaksızın üretebilmek, onları verili koşullar altında olabilecek en uygun şekilde ifade etmektir asıl motivasyonum.

Çünkü sanatsal ifadeyi aynı zamanda bir tarihsel görev olarak görürüm.

Uzun bir süredir elimdeki en ulaşılabilir araç resim sanatıydı. Bunu da en yalın malzemelerle, kağıt, kalem, mürekkep gibi malzemelerle yapıyorum. Bu sınırlı malzemeye biçimini veren, içerdığı düşünce oluyor.

Ve elbette tarihin çok farklı dönemlerinde anlatıda ve teknikte birçok farklı sanatçının bugünlere bıraktığı mirastan da ilham alıyorum. Netice olarak teknik yalnızca bir araç oluyor benim için.

**KIZIL BAYRAK / ANKARA**

## Selam olsun Farplas’ta ve Alpin Çorap’ta direnenlere!



bir kez daha gördük: Devlet patronların yanında yer aldı; fabrikaya polisler geldi, işçi kardeşlerimiz işkence ile gözaltına alındı. Anayasal hakları tanınmayan işçiler, bu haklarını ararken de devletin

azgınca saldırısıyla karşılaştı.

Ayrıca dün Beylikdüzü’nde bulunan Alpin Çorap işçileri de düşük zam oranına karşı sabah vardiyasında üretimden gelen gücünü kullanarak iş durdurdular.

Orta vardiya ve gece vardiyası işçileri de eylemleri sürdürdü. Bunun sonucunda patron işçilerle görüşmek zorunda kaldı. %30 oranındaki zam oranı %70’e yükseltilecek işçilerle anlaşma sağlandı. Ve hiçbir işçinin işten atılmaması üzerine de anlaşıldı.

Farplas ve Alpin Çorap’ta işçiler, özellikle de en ön saflarda yer alan kadın işçiler bizlere güç veriyor. Bugün Türkiye’nin dört bir yanında kadınlar iş yerlerinde, fabrikalarda mücadele ediyorlar. Direnen tüm işçileri tekstil işçisi olarak selamlıyorum.

Bizler şunu çok iyi biliyoruz, hiçbir hak patronlar tarafından bize altın tepside sunulmayacaktır. Ama hakkımızı bizler mücadele ederek kazanabiliriz. Direnenler, mücadele edenler, bizlere ne yapmamız gerektiğini gösteriyor.

**İSTANBUL’DAN DEV TEKSTİL ÜYESİ BİR KADIN İŞÇİ**

Haklarımız her gün elimizden alınmaya çalışılıyor. Gerek iktidarın çıkartmış olduğu yasalarla ya da patronların keyfi uygulamalarıyla haklarımız gasp ediliyor. Patronların daha fazla kâr etme hırsı yüzünde biz işçiler köle gibi çalışma koşullarına maruz kalıyoruz. Daha fazla çalışarak daha düşük ücretler alıyoruz. 2022 asgari ücret zamları açıklandı. Bunu yüksek ücret olarak gösteren patronlar sıfır zam dayatmaya çalışıyorlar.

Ülkenin dört bir yanında işçiler sokaklarda eylemdeler. Farplas işçileri de düşük ücretlere karşı gelerek, fabrikada üretimden gelen gücünü kullanarak üretimi durdurdu. Farplas patronu işçilerin taleplerini karşılamayarak işçileri haksız bir şekilde işten çıkarttı. İşten çıkarılan işçi kardeşlerimiz üyesi oldukları sendikayla birlikte fabrikayı terk etmeyecek işgal eylemi yaptı. Bu durum karşısında biz işçi ve emekçiler bir gerçeği



# Greif işgali'nin 8. yıldönümü...



**Yeni Greiflar için ileri!**